Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 92 | Łódź, Środa, 22 kwietnia 1931 r. | נייַנטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך, ה' אייר תרצ"א | № 92

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

סיים=אָפּאָזיציע און די באַהן=הלוואה

ב. ב.=קלוב גרייט זיך שטאַרק צו די סיים=זיצונגען. — די אָפּאָזיציע איז געגען דער הלוואה

ביז שבת זאל די סיים-סעסיע פערענדיגט ווערען

וואַרשאַ, 21. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט). הגם די סיים־טעסיע קומט פאַר שוין היינטיגען דאָנערשטאָג איז נאָך אין סיים פוסט ס'קומען זיך נאָר צונויף די דעפּוטאַטען פון ב.ב.

דער פאָרזיצענדער פון דער פינאַנץ־קאָמיסיע ביים סיים דעפּ. האָלובקאַ האָט צונויפגערופען אויף דאָנערשטאָג 12 אַ זייגער בייטאָג אַ שותפותדיגע זיצונג פון דער פינאַנץ און בוי־קאָמיסיעס, כדי צו בעטראַכטען דעם הלוואָה־פאָרשלאַג.

אַלס רעפערענט פון דער דאָזיגער פראַגע האָט די ב.ב. בעשטימט דעם געוועזענעם וויצע־פינאַנץ־מיניסטער דעפּ. סטאַזשינסקי, די פינאַנץ־קאָמיסיע פון סענאַט איז צוזאַמענגערופען געוואָרען אויף מיטוואָך, פינף נאָכמיטאָג, אויף דער זיצונג וועט בע־שטימט ווערען אַ רעפערענט פאַר דעם הלוואָה־פאָרשלאַג.

די מאַסגעבענדע פאַקטאָרען ווילען דעם גאַנ־צען ענין פערענדיגען שבת אין אָוועגד, דאָס איילע־נישט קומט פאַר צוליב דער אויגענבליקליכער גר־סער קאָניונקטור אויפ'ן פראַנצויזישען געלד־מאַרק.

וואַרשאַ, 21. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט). ביים סייס־מאַרשאַלעק שוויטאַלסקי איז היינט פאָרגעקומען אַ גלעזעל טיי פאַר די „בע־בע"־דעפּוטאַטען. וועלכע געהערען צו דער פינאַנץ־און קאָמוניקאַציע־קאָמיסיעס ביים סיים. ס'איז אַרום גערעדט געוואָרען די פראַגע פון בייעם הלוואָה־אָפּמאַך.

וואַרשאַ, 21. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט). אין „בעבע" קלוב פון סיים איז היינט פאָרגעקומען אַ זיצונג, אויף וועלכער ס'איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע ווי אַזוי צו רעאַגירען אויב די אָפּאָזיציע וועט וועלען שטערען דאָס אָנ־געהמען דעם הלוואָה־אָפּמאַך. ווי בעקאַנט איז די אָפּאָזיציע געגען דעם הלוואָה־אָפּמאַך ווייל זי האַלט אַז די נייע באַהן־ליניע ווערט איבערגעגעבען אין פרעמדע הענד, ס'וועט אַריינגעזעצט ווערען אַ פרעמ דער קאָמיסאַר א.אַ.וו.

ס'זענען אָנגענומען געוואָרען ענטשפּרעכענ־דע בעשלוסען.

וואַרשאַ, 21. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר־רעספּאָנדענט). די אָבליגאַציעס פון דער געשלאָסע־נער הלוואָה מיט די פראַנצויזישע קאַפּיטאַליסטען אויפ'ן בויען די באַהן־ליניע גדיניע—שלעזיען וועט־לען זיין צו 1000 פראַנק אַ שטיק. אָבליגאַציעס וועלען קיינעם נישט פערקויפט ווערען, נאָר וועלען אינגאַנצען געהאַלטען ווערען דורך די פראַנצויזישע בענק.

אויב דער סיים זאָל היינטיגע וואָך ראַטיפי־צירען די הלוואָה וועט די ערשטע פאַרציע אָבלי־גאַציעס אויף 400 מיליאָן שוין פערטיג ווערען די קומענדיגע וואָכען און וועלען זיך שוין געפינען אויפ'ן מאַרק דעם 1 מאַי.

יודישער זשורנאַליסטען=סינדיקאַט און פען=קלוב

אינטערווענירען וועגען אַרעסטירטען יעקב באַטאָשאַנסקי

וואַרשאַ, 21 (ימ"אַ טעלעגראַפיש) ד"ר נאָטליב אין נאָמען פון זשורנאַליסטען-סינדיקאַט און אהרן צייטלין אין נאָמען פון יודישען-פען-קלוב האָבען זיך היינט געווענדעט צום רומעניש ען קאָנסול אין וואַרשאַ וועגען דעם אַרעסט פון יוד. שריפטשטעלער יעקב באַטאָשאַנסקי, וועלכער איז פערהאַלטען געוואָרען אויף דער רומענישער גרעניץ.

דער רומענישער קאָנסול האָט צוגעזאָגט באַלד צו אינטערווענירען ביי דער רעגירונג אין בוקאַרעשט און בעמיהען זיך, אַז באַטאָשאַנסקי זאָל בעפרייט ווערען.

—=[][][]=—

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז מאָנטאג, ג' אייר געשטאָרבען אין עלטער פון 65 יאהר

נ. ע. פרץ בן הרב הגאון ר' ליבוש שכנא ז"ל מפיעטרקאוו שידלאָווסקי

די לויה איז פאָרגעקומען מאָנטאג, וועגען וואָס עס טיילען מיט די

אין טיפען טרויער=פערבליבענע פאַמיליע.

הילפס=פעראיין

„תומכי אורחים"

די פערוואַלטונג פון „תומכי אורחים" מאַכט בעקאַנט, דאָס בילעטען אויף צו בעקומען

אומזיסטע שבת-מאהלצייטען

ווערען ארויסגעגעבען אין פעראיינס-קאַנצעלאַריע פּאָמאָרסקאַ 18 יעדען דאָנערשטאָג און פרייטאָג.

די יעניגע אורחים, וואָס וועלען זיך ווענדען אין דער קיך זאַכאָדניאַ 20 אָהן בילעטען, וועלען קיין עסען בעקומען. מיט אכטונג

2432 די פערוואַלטונג פון „תומכי אורחים".

זאַל „הזמיר" אַל. קאָשטשושקי 21

קומענדיגען שבת, דעם 25 אפריל, 8.30 אין אָוועגד

וועט די בעקאַנטע יודישע שריפטשטעלערין

רחל פייגענבערג

האַלטען אַ רעפעראַט א. ד. ט.:

„די וועלט וויל מיר זאָלען זיין יודען"

טעזען: 1) די אַלטע און נייע אסימילאַציע, 2) פאַר-וואָס האָבען אַלע פעלקער איצט ליב פרומע יודען? 3) די פריינד פון יודענטום, 4) די יודישע יוגענד, 5) דאָס יודישע פּראָבלעם אין סאָוועט-רוסלאַנד, 6) אַ ביסעל אמת וועגען ארץ-ישראל.

בילעטען פון 50 גר. ביז 2 זל. שוין צו בעקומען אין אַדמיניסטראַ-ציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" און אין טאָג פון דער פאָרלעזונג ביי דער קאַסע פון „הזמיר".

איבערצייגט אייך

א גרויס

געוועלב

מיט א וויטטראַוו-פענסטער וואָס איז פּאַסענד פאַר יעדען ארט געשעפט. צו ערפאהרען גדאַנסקאַ 11 ביי פּאָזנאַנסקי. מעקלערס געוואונשען.

כשר BAR BRISTOL כשר

ווי עס איז אַלעמען בעוואוסט, איז דער

באַר „BRISTOL" פּאַלודניאָווע 4, טעלעפאָן 151-74

דורך אַ קורצע צייט בעקאַנט געוואָרען אין דער שטאָט מיט זיינע רעעלסטע בעהאַנדלונג און די ביליגסטע פרייזען, ווי אויך די בעסטע קאַלטע און וואַרימע שפּייזען צו יעדער צייט.

מיטאָגען ווערען אַרויסגעגעבען פון 1.50 אָן

ביליגע פרייזען! רעעלע בעדינונג!

כשר. בעקאַנטמאַכונג. כשר

דער ניי-ערעפענטער קאַפע=רעסטאָראַן „אַלאַ קאַרטאַ" שענקיעוויטשאַ 22, טעל. 140-10

מאַכט בעקאַנט, אַז ס'ווערט אַרויסגעגעבען טעגליך געשמאַקע מיטאָגען מיט פיש, שוואַרצע קאַווע-אומזיסט. בעדינונג פריי! אוונדברויט אַ לאַ קאַרט.

קאָנצערט ווי אויך ראַדיאָ פון דער גאַנצער וועלט.

אַ קעכין קען זיך מעלדען פון זאָפאָרט.

ס'ווערט געזוכט פון זאָפאָרט אַ זוניגע שטוב פאַרטער אָדער 1. שטאָק צו דינגען. אָפערטען אין אַדמיניסטר. אונטער ליט. „K. 100"

אַ קוואַליפיצירטער

פריזיר-אַרבייטער

קען זיך מעלדען זאָפאָרט אין פריזיר-אַנשטאַלט ביי בערענטאַן, קעלמאַ 28.

2434

Dr. med.

Gustawa ZAND-TENENBAUMOWA

פרויען=קראַנקהייטען און אַקושעריע

האָט זיך איבערגעטראָגען

אויף פּעטריקאָווער 109

טעלעפאָן 220-25 נעמט אָן פון 12–1 3–5

לאַבאָראַטאָריום פון ערצטליכע אַנאַליזען

Dr. med. J. FAJWLEWICZA

Śródmiejska 16

(פריהער צעגעלניאַנאַ 19) טעל. 117=61

ארעסטען פון יודישע סוחרים אין ווארשא

פאר פעלשען עטיקעטען אויף סחורות

ווארשא, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט זענען אויף נאלעווקעס און פראנציסקאנער פארגעקומען ארעסטען צווישען יודישע סוחרים, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין פעלשען עטיקעטען אויף זייערע סחורות, אזוי זאלען זיי אויף לאדזער מאנופאקטור-סחורות האבען אנגעהאנגען ענגלישע עטיקעטען, אויף ראדאמער לעדער — פראנצויזישע עטיקעטען א.א.וו.

גרויסער שטייער-אפצאהל פאר לאקאטארען,

וואס האלטען מעהר ווי 1 סובלאקאטאר

ווארשא, 21. טעלעפאניש) ווי מען גיט ווידעראמאל איבער האט דאס מיניסטעריום פאר עפענטליכע ארבייט אויסגעארבייט א געזעץ-פראיעקט, לויט וועלכען ס'זאל ארויפגעלעגט ווערען א זעהר גרויסער שטייער-אפצאהל אויף לאקאטארען, וועלכע האלטען ביי זיך אין דער וואוינונג מעהר ווי איין סובלאקאטאר.

געשלאסען די סטודענטען-קאנפערענץ

גענף, 21. (יט"א טעלעגראפיש) אין גיאן איז געשלאסען געווארען די סטודענטען-קאנפערענץ. קיין רעזאלוציעס זענען נישט אנגענומען געווארען. ס'זענען אויסגעוועהלט געווארען 3 יודען און 3 נישט-יודען, אז זיי זאלען צוזאמענארבייטען מיט'ן „סטודענטען-ווערק".

שפאנישער עקס-קעניג ציהט זיך איבער

היינט איז ער געקומען קיין לאנדאן

און ווערט געהיטען דורך 50 געהיים-אגענטען

פאריז, 21 (ספ. טעל.) די שפאנישע קעניגליכע פאמיליע האט בעשלאסען זיך אריבערציהען קיין פאנטינבלעי הינטער פאריז, וואו ס'איז אין איינעם פון די האטעלען געדונגען געווארען דער גאנצער ערשטער שטאק. די קעניגין צוזאמען מיט די קינדער וועלען זיך שוין היינט אריבערציהען דער קעניג וועט זיך ערשט אריבערציהען דעם 28 אפריל, נאכדעם ווי ער וועט קומען פון לאנדאן.

דער שפאנישער קעניג איז היינט געקומען קיין לאנדאן. בעת זיין אנוועזענהייט אין לאנדאן ווערט דער עקס-קעניג געהיט דורך 50 אגענטען וועלכע דארפען איהם שיצען פאר אנ'אנפאל. אין פאריז האט דער קעניג בעקומען א גאנצע רייה ראהונג גס-בריף.

פון מאדריד מעלדעט מען, אז די פוילישע רעגירונג האט אפיציעל אנערקענט די נייע רעפובליקאנישע רעגירונג.

דאס יוסטיץ-מיניסטעריום האט פעראָרדענט ארויפצולעגען שטרענגע שטראפען אויף די פערזאנען, וועלכע פיהרען ארויס זייערע קאפיטאלען קיין אויסלאנד. די וועלכע האבען זייערע קאפיטאלען שוין ארויסגעפיהרט זענען אויפגעפאדערט זיי צוריק צו ברענגען אין פערלויף פון 4 וואכען.

אין די אוניווערזיטעטען אין גאנץ שפאניען האט מען שוין אנגעהויבען צו לערנען.

די דייטשע רעגירונג האט נאך נישט אנערקענט די נייע שפאנישע רעגירונג.

שפייז-אונטערשטיצונגס-אקציע פאר ארבייטסלאזע

ווערט ארגאניזירט דורך דער רעגירונג

ווארשא, 21 (טעלעפאניש) אונטערן פארזיץ פון פרעמיער סלאוועק איז נעכטען אין פרעזידיום פון מיניסטארען-ראט פארגעקומען א קאנפערענץ פון די רעסארט-מיניסטארען וועגען ארגאניזירען דורך דער רעגירונג דרינגענדע הילף פאר ארבייטסלאזע.

צוליב דעם וואס די סיטואציע פון מלוכה אוצר ערלויבט נאך נישט אויף צו געבען קרעדיטען די שטעט, כדי צו ארגאניזירען גרויסע עפענטליכע ארבייטען, איז בעשלאסען געווארען אנצוהויבען אנ'אקציע פון לעבענסמיטעל-אונטערשטיצונג פאר ארבייטסלאזע. דעם פראגראם פון דער אקציע דארף אויסארבייטען דער ארבייטס-מיניסטער.

א פראצעס און א וויצע-פראצעס

ארעסטירט פאר מיסבריויכען

ווארשא, 21 (יט"א טעלעפאניש) דער פערבאנד פון די יודישע קאאפעראטיוון אין פוילען טיילט מיט, אז אין אסטראוו-מאזאוויעצק האט דער פרעזעס און וויצע-פרעזעס פון דער דארטיגער קאאפעראטיוון-באנק בעגאנגען דעפרוידאציעס. ביידע זענען ארעסטירט.

נאך דער באהן-הלוואה — א בוי-הלוואה

ווארשא, 21 (טעלעפאניש) נאך דער לעצטער באהן-הלוואה, זענען איצט אנגעקומען עטליכע עקספערטען פון שווייצארישע קאפיטאליסטען, וועלכע זענען גרייט צו לאקירען קאפיטאלען אין פוילישע בוי-אונטערנעהמונגען אדער בוי-קאאפעראטיוון, כדי צו פינאנסירען דאס בויען פון וואוינונגען. די שווייצארישע קאפיטאליסטען וועלען אויף דעם צוועק בארגען 10 מיליאן דאלאר.

דאס פינאליזירען פון דער דאזיגער הלוואה איז אפהענגיג פון דער הסכמה פון פינאנץ-מיניסטער.

פוילישע אינדוסטריעלער אין מאסקווע

מאכען וויזיטען ביי אפיציעלע פערזאנען

מאסקווע, 21. (ספ. טעל.) די פוילישע אינדוסטריעלער, וועלכע געפינען זיך איצט אויף אנ' אויספלוג אין רוסלאנד, האבען בעזוכט א רייה אינדוסטריע-ארגאניזאציעס און פאבריקען, דער פארזיצער פון דער דעלעגאציע אנדזשעי וויעזשביצקי צוזאמען מיט די מיטגלידער פון „סאוופאלטארג" האבען אפגעגעבען א רייה אפיציעלע וויזיטען. צווישען אנדערען איז ער אויך אויפגענומען געווארען דורכ'ן קאמיסאר פאר'ן אויסערן-האנדעל ראזענהאלץ און דורך דעם פרעזעס פון העכסטען ווירטשאפטליכען ראט מעזלאוק. די סאוויעטישע מאכט בעמיהט זיך צו מאכען אלע פערלייכטערונגען די דעלעגאציע, אז די זאל זיך בעקענען מיט דעם סאוויעטישען ווירטשאפטליכען לעבען.

מאסקווע, 21. (ספ. טעל.) נעכטען האט דער פאלקס-קאמיסאר ראזענהאלץ איינגעאָרדענט א באנקעט לטובת דער פוילישער אינדוסטריעלער דעלעגאציע. ס'זענען אנוועזענד געווען די פארשטעהער פון „נארקאמינדעל" בראש מיט קרעסטינסקי און סטאמאניאקאוו, דער פרעזעס פון דער סאוויעטישער מלוכה-באנק קאלמאנאוויטש און א רייה אנגעזעהענע טוער. פון דער פוילישער זייט זענען אויפ'ן באנקעט אנוועזענד געווען דער פוילישער געזאנדטער פאטעק און עטליכע קאנסולאט-מיטגלידער. ס'האבען געהאלטען רעדעס וויעזשביצקי און ראזענהאלץ.

דער מערדער פון לייב עקשטיין

האט זיך אליין צוגעשטעלט צו דער פאליציי

ווארשא, 21. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ווי בעקאנט איז מיט עטליכע טעג צוריק אין באר „מעטראפאל" ענטשטאנען א סכסוך צווישען דעם 32-יעהריגען לייב עקשטיין, א בונדישער טוער און יעקב אבאדיאניקאוו. בעת דעם סכסוך האט אבאדיאניקאוו געכאפט א שטוהל און דערלאנגט עקשטיינען איבער'ן קאפ. דעם פערוואונדעטען האט מען גענומען אין שפיטאל וואו ער איז אין עטליכע טעג ארום געשטארבען. דער מערדער איז בעת דעם טומעל ענטלאפען און דורך צוויי וואכען האט מען איהם נישט געקענט כאפען. היינט פארמיטאג איז אין פאליציי-קאמיסאריאט געקומען אבאדיאניקאוו און זיך אליין צוגעשטעלט דער פאליציי, ער האט ערקלערט, אז דערוויסענדיג זיך אז עקשטיין איז פון זיין קלאפ געשטארבען האט ער בעקומען געוויסענס-פלאגען און בעשלאסען זיך אליין צוצושטעלען, דער מערדער איז ארעסטירט געווארען.

ארעסטירט איינעם פון די מערדער

פון די דריי יודישע ארבייטער אין יאדזשור

ירושלים, 21. (יט"א טעלעגראפיש): אין חיפה איז ארעסטירט געווארען אנ'אראבער פון א דארף הינטער צפת. דאס זאל זיין איינער פון די, וואס האבען דערמארדעט די יודישע ארבייטער ביי יאדזשור.

אויס מורא פאר א פערפלייצונג

זענען עוואקואירט געווארען עטליכע גאסען אין ווילנא

ווילנא, 21. (ספ. טעל.) צוליב דעם, וואס דאס וואסער אין דער ווילייקע האט זיך געהויבען, האט די מאכט פעראָרדענט צו עוואקואירען א גאנצע רייה גאסען, וועלכע זענען בעדראהט דורך דער פערפלייצונג.

מינדערהייטס-מיניסטעריום אין רומעניען

בוקארעשט, 21. (טו) ווי מען שמועסט וועט דער נייער רומענישער פרעמיער-מיניסטער יארגא גרינדען א ספעציעל מינדערהייטס-מיניסטעריום אין רומעניען.

קאנפיסקירט א שמוגלער-שיף

מיט 10 טויזענד ליטער שפירט

אסלא, 21. (טו) די נארוועגישע פאליציי שיפען האבען ארעסטירט א שמוגלער-שיף מיט 10 טויזענד ליטער שפריט. ווי דער קאפיטאן פון דער שיף האט אנגעגעבען האט ער די געשמוגעלטע סחורה געפיהרט קיין קיעל.

פערענדיגט דער לעהרער-שטרייק אין ארץ-ישראל

ירושלים, 21. (יט"א טעלעגראפיש):

דער שטרייק פון די לעהרער איז פערענדיגט. די לעהרער זענען מסכים געווען איבערצוגעבען דעם סכסוך צום ארביטראזש פון ועד לאומי.

בעדואינער גרייפען אן די ארץ-ישראל-פאליציי

ירושלים, 21. (יט"א טעלעגראפיש):

פון אמן איז דערהאלטען געווארען א ידיעה, אז אין עבר הירדן האט א שבט פון די בעדואינער אנגעגריפען די פאליציי, 2 פאליציאנטען זענען דערהרגעט געווארען און אייבער איז געווארען פערוואונדעט.

א צווייטער בריסקער ארעסטאנט פאר'ן געריכט

דער ערשטער געוו. דעפ. לישטשינסקי איז פער'משפט געווארען אויף 6 חדשים טורמע

ווארשא, 21 (טעלעפאניש) היינט האט זיך דא אנגעהויבען דער פראצעס געגען געוו. דעפ. קוויאטקאווסקי. דאס איז אויך איינער פון די בריסקער ארעסטאנטען. נאך בריסק איז ער איבערגעפיהרט געווארען אין טיורמע קיין ראדאן און דאן קיין ווארשאווא.

דער אנגעקלאגטער ווערט בעשולדיגט, אז זייענדיג דירעקטאר אין דער אגראר-צענטראלע האט ער געמאכט פאלשקייטען אין די ביכער און געלאזט אין פערקעהר טובה-וועקסלען.

דער אנגעקלאגטער איז זיך אין גארנישט מודה.

* * *

לעמבערג, 21 (טעלעפאניש) דאס געריכט פון געשוואוירענע האט ארויסגעטראגען דעם אורטייל געגען דעם געוועזענעם דעפ פון דער אוקראאינישער „אונדא" לישטשינסקי איינער פון די בריסקער ארעסטאנטען. ער איז בעשולדיגט געווארען אין מלוכה-פערראט.

אויף די 36 געשטעלטע פראגען האבען די געשוואוירענע בעשטעטיגט נאר 3. נאר די, אין וועלכע ס'האט זיך גערעדט וועגען שטערען די עפענטליכע רוה.

אויפ'ן גרונד פון דאזיגען ווערדיקט האט דער טריבונאל פערמשפט דעם געוו. דעפוטאט לישטשינסקי אויף 6 חדשים טורמע. דער פערמשפטער איז שוין אפגעקומען די שטראף דורך דעם פאר-ארעסט.

דער בעשולדיגטער האט געזאלט גלייך בעפרייט ווערען, אבער אויפ'ן פערלאנג פון געריכט אין ראדנא איז פערהאלטען געווארען ביז א צווייטען פראצעס, וועלכען לישטשינסקי וועט דארט האבען.

דיסעלדארפער מערדער איז נישט גייסטיג קראנק

ער איז פעראנטווארטליך פאר זיינע מעשים

מיינונג פון פראפעסארען-עקספערטען

דיסעלדארף, 21 (טו) אין ווייטערדיגען גאנג פון פראצעס געגען דעם דיסעלדארפער וואמפיר קירטען, האט זיך אנגעהויבען דער פערהער פון די פסיכיאטרישע עקספערטען, דער ערשטער איז אויסגעהערט געווארען דער בעריהמטער פראפעסאר סיאלי.

דער פראפעסאר איז געקומען צום אויספיהר, אז הגם די שרעקליכע מארד-טאטען פון קירטענען זענען שווער זיך צו ערקלערען, פונדעסטוועגען איז עס נישט קיין בעווייז, אז קירטען איז גייסטיג קראנק.

דיסעלדארף, 21 (טו) פראפעסאר סיאלי האט ווייטער ערקלערט, אז קירטען איז אין דער מעדיצינישער הינזיכט נישט גייסטיג קראנק. ער איז אבער בירושה בעלאסטעט, אבער בשום אופן האט דער אנגעקלאגטער דורך זיין ירושה-מאטעריאל נישט געקאנט קומען דערצו צו ווערען אזא בעריהמטע קרימינעלע פערזענליכקייט, ער איז פולשטענדיג פעראנטווארטליך פאר זיינע מעשים.

דאן איז אויסגעהערט געווארען דער צווייטער עקספערט, דירעקטאר פון משוגעים-שפיטאל אין בעדבורג. דער עקספערט זאגט, אז ווען קירטען איז בעגאנגען זיינע רציחות איז ער געווען ביים פולען זינען און האט נישט געהאט קיין שום גייסטיגען דעפעקט, זיינע סאדיסטישע נייגונגען זענען נישט פערבונדען מיט קיין גייסטיגער קראנקהייט און ער איז אויך דערפאר נישט ווייניגער פעראנטווארטליך, נאך דער עקספערטיזע פון פראפ. היבנער איז דער עדות-פערהער פערענדיגט געווארען, מיטוואך וועט זיך אנהויבען די רעדע פון פראקוראר.

די קורצע סיים־סעסיע

די ידיעות, אַז דער סיים ווערט צונויפגערופען אויף אַנ'אויסערגעוועהנליכע סעסיע, בעשטעטיגען זיך.

די סעסיע וועט דאָס מאָל זיין זעהר אַ קורצע. עס וועט דווקא נישט בעהאַנדעלט ווערען די קאָנסטיטוציע־פראַגע אין שייכות מיט וועלכער מען האָט דאָס געזאָלט צונויפרופען די אויסערגעוועהנליכע סעסיע. עס האַנדעלט זיך איצט דער עיקר וועגען איין פראַגע — צו בעשטעטיגען דעם פּאַריזער אָפּמאַך וועגען בויען און עקספּלאָאַטירען די באַהן־ליניע שלעזיען—באַלטיק. דער סיים־מאַרשאַלעק שוויטאַלסקי האָט זיך דיפּלאָמאַטיש אויסגעדריקט, אַז „ער איז נישט זיכער“ אויב אַ חוץ די דאָזיגע פראַגע וועט אויפ'ן טאָג־אָרדנונג פון דער סיים־סעסיע קומען נאָך עפּעס אַנדערע פראַגען.

ביי דער איצטיגער מעהרהייט וועט דער דאָזיגער אָפּמאַך ווערען שנעל ערלעדיגט. דער סיים און סענאַט וועלען ערלעדיגען די פאָרמאַליטעטען פון דער קאָנסטיטוציע, וועלכע זעהט פאָר, אַז קויפען אָדער פער'משכּונ'ען מלוכה'שע אייגענטום קען געשעהען נאָר לויט אַ הסכם פון פּאַרלאַמענט. די אייגענע מעהרהייט וועט דאָך די רעגירונג נישט מאַכען קיין שום שוועריקייטען און נישט פרעגען זיך צופיל וועגען מעריטום פון אָפּמאַך.

דער אָפּמאַך איז אָבער אַזעלכער, אַז אַפילו די עבדעציע, וועלכע איז פּרינציפּיעל פאַר אַ צוזאַמענאַרבייט מיט די פראַנצויזישע קאַפּיטאַליסטען, האָט ערנסטע פאָרבעהאַלטען געגען איהם. די אָפּאָזיציע טענה'ט בכלל, אַז די רעגירונג האָט אָנגעהויבען פער'משכּונ'ען דעם שוועבעלעך־מאָנאָפּאָל צוליב אַ נאַרישע הלוואה און האַלט כסדר אין איין פער'משכּונ'ען דאָס מלוכה'שע פערמעגען צו אויסלענדישע קאַפּיטאַליסטען. די סאַנאַציע־פּרעסע שרייבט פערשידענעס וועגען דאָזיגען אָפּמאַך, אָבער זי פערשווייגט לחלוטין די פינאַנציעלע זייט פון ענין. בלויז דער „קורייער פּאָלסקי“, שרייבענדיג וועגען דער פערערגערונג אויפ'ן געלד־מאַרק צוליב די פּאָליטישע קאָמפּליקאַציעס אין און צווישען די מלוכות, קומט צו אַ לאָקאַנישען אויספיהר, אַז די באַהן־טראַנזאַקציע מיט פּאַריז וועט דאָך צושטאַנד קומען, הגם די אונטערהאַנדלונגען פערשלעפּען זיך, ווייל „דאָס איז אַ צו גוט געשעפט“ פאַר פראַנקרייך, אַז די פראַנצויזישע קאַפּיטאַליסטען זאָלען דאָס אַרויסלאָזען פון האַנט.

פון מאַרשאַלעק שוויטאַלסקיס ערקלערונג איז צו זעהען, אַז די רעגירונגס־ספערען האָבען נישט קיין חשק צו לאַנג „מיטצואַרבייטען“ מיט'ן סיים. די ערשטע סיים־סעסיע איז פאַר זיי נישט אויסגעפאַלען אַזוי גינסטיג. אין דעריבער אַמבעסטען וואָס ווייניגער צו האָבען צו טון מיט'ן סיים. אי, די קאָנסטיטוציע — האַלט מען דאָך איצט ערשט ביי אַ אַנקעטע און עס וועט שוין אַזוי געשעהען, אַז די אַנקעטע וועט דויערען וואָס לענגער און אפשר אַמאָל וועט גאָר דער גאַנצער קאָנסטיטוציע־פּראָיעקט געהען צום צווייטען מאָלאין סיים־קויש, אָבער דאָס מאָל שוין אויף שטענדיג.

בעת דער פריהערדיגער סיים־סעסיע האָט מען ערקלערט, אַז נאָכ'ן ערלעדיגען דעם בודזשעט וועט מען זיך נעמען צום אוסטאַוו וועגען די זעלבסט־פערוואַלטונגען, און אַז דערווייל וועט מען אָננעמען אַ „קליינעם אוסטאַוו“. אַזאַ אוסטאַוו איז דרינגענד נויטיג, ווען מען בעמט אין אַכט ווי ווייט עס האַלט שוין מיט'ן אונטערגאַנג פון דער זעלבסט־פערוואַלטונג אין קאָנגרעס־פוילען. אויך דער פערבאַנד פון די שטעט בעהאַנדעלט איצט דעם „קליינעם“ אוסטאַוו. ווייזט זיך אָבער אַרויס פון דער לעצטער ערקלערונג, אַז דערווייל וועט מען אין סיים נאָך נישט בעהאַנדלען דעם זעלבסטפערוואַלטונגס־אוסטאַוו.

דער סיים וועט נאָך געבען דער רעגירונג ...יע געלטער און דערנאָך וועט ער ווידער מעגען אָדער מוזען געהען אויף וואַקאַציע.

וו. צ.

קוזיסטע דראָהען אַרויסצוטרייבען יודען פון בּאַרשע

טשערנאָוויטץ (יט"א) פון באַרשע זענען אָנגעקומען אַהער ידיעות, אַז אין די לעצטע טעג האָבען זיך בעוויזען אויף די הייזער פון שטאַט פּלאַקאַטען, אין וועלכע די יודען ווערען אויפגעפאָדערט וואָס גיכער צו פערלאָזען באַרשע. אויב נישט — ווערט געזאָגט אין די פּלאַקאַטען, — וועט מען די יודען אַרויסטרייבען מיט געוואַלד. די יודען פון באַרשע לעבען אין גרויס פּחד. די מאַכט האָט פערעאָרדענט אַ שטרענגע אויספאָרשונג.

דער זונטאָג־רוה־געזעץ אין ענגלאַנד

לאָנדאָן (יט"א) דאָ איז פערעפענטליכט געוואָרען דער פּראָיעקט פון די אויסבעסערונגען צום זונטאָג־רוה־געזעץ, וואָס איז אַריינגעטראַגען געוואָרען אין פּאַרלאַמענט דורך דעפּ. ווייז, לויט דעם געזעץ־פּראָיעקט קענען יודישע סוחרים האַלטען אָפען זייערע געשעפטען אום זונטאָג, אויב זיי האַלטען געשלאָסען די געשעפטען אום שבת [...]ין אויף אַ זיכטבאַרען אָרט אין געשעפט מוז [...]געבען אַ מעלדונג, אַז דאָס געשעפט איז פאַר די יודען שבת געשלאָסען און אָפען זונטאָג.

ה' מיניסטער, די פּראַקטיק רעדט קלאָרע דיבורים!

צו וואָס עס ברענגט די אָנווענדונג פון בעריהמטען פאַראַגראַף 20

די אָנווענדונג פון פאַראַגראַף 20 ביים צונויפשטעלען די וועהלער־רשימות צו די פאָרשטעהענדע קהלה־וואַהלען האָט שוין געבראַכט, ווי בעקאַנט, צו אַזאַ מין אויסטערלישען און סקאַנדאַליעזען פאַקט, וואָס אין ראַדאָם איז פון די ליסטעס געשטראָכען געוואָרען דער געוועזענער פּרעזעס פון דער קהלה ה' פרענקעל, וועלכער האָט דעם אַמט פערנומען אין משך פון 7 יאָהר.

אַרום דעם ווילקירליכען פאַראַגראַף און זיין נאָך מעהר ווילקירליכע אָנווענדונג שרייבט דער „באַווי דזיענניק“ אין אַן אַרטיקעל א. נ. „עס האָט אַנדערש נישט געקאָנט זיין!“:

„אונזער מורא און פאָראויסזעהונגען זענען מקוים געוואָרען גיכער און אין אַ גרעסערער מאָס, ווי מיר האָבען גערעכענט. אַנדערש האָט עס נישט געקאָנט זיין! די הכנות צו די קהלה־וואַהלען, וואָס ווערען איצט געמאַכט אין גאַנץ קאָנגרעס־פוילען, אילוסטרירען אויף אַ דערשרעקענדען אופן, צו וואָס עס דערפיהרט אין די הענד פון סטאַראָסטעס דער פּאַר. 14 און אין די הענד פון די אַגודה'ניקעס און זייערע קרובה'שע עלעמענטען—דער פאַראַגראַף 20. די סטאַראָסטעס בעזייטיגען סובערען פון די וואַהל־קאָמיסיעס, אַלע פערזאָנען, וואָס זענען זיי נישט ליב און די לעצטע שטרייכען אויס סובערען אַלע אונליבע וועהלער.

„די ראַדאָמער אַפערע בעלייכט ווי געהעריג די קאָנסעקווענצען, צו וועלכע עס פיהרט און מוז פיהרען די איצטיגע וואַהל־אָרדינאַציע צו די קהלות מיט איהרע פאַראַגראַפען 14 און 20. אַזאַ מין געפעהרליך געוועהר וואָלט אומעטום געמוזט דערפיהרען צו די ערגסטע איבעריליכע קאַמפען און צו אַ פולשטענדיגער דעמאָראַליזאַציע פון עפענטליכען לעבען, וועלער רעדט שוין ביי אונזערע פערהעלטענישען פון פּאָליטישער אָפּגעשטאַנענקייט און גלות־פּסיכאָלאָגיע! צו וואָס זאָל מען פיהרען אַנ־אידעאישען קאַמף ביי די וואַהלען, אויב מ'קאָן פּטר'ען די געגנער אויף אַ לייכטערען און בעקוועמערען אופן?! מ'שטרייכט זיי אויס אויפ'ן סמך פון פאַראַגראַף 20 אַלס פערזאָנען, וואָס טרעטען אַרויס געגען דער יודישער רעליגיע, מעג אַפילו די פערזאָן פריהער האָבען געווען פּרעזעס פון דער יודישער רעליגיעזער קהלה.

„דער ה' מיניסטער טשערווינסקי האָט אין אינטערוויאו מיט די דירעקטאָרען פון יט"א געזאָגט, אַז דער פּאַר. 20 איז „אַ פּרוב צו רעגולירען דעם ענין, וואָס זיינע פאָלגען וועט מען ערשט קאָנען באַצייכענען אין דער פּראַקטיק“. ה' מיניסטער, די פּראַקטיק רעדט איצט מיט אַ קלאָרער שפּראַך!“

אַנשטאָט זיך ווענדען צום פּאַרלאַמענט,

וואָס האָט איהם געקאָנט ראַטעווען, האָט אַלפאָנס XIII אויסגעקליבען דיקטאַטור

טעאָדאָר וואָלף וועגען דער איבערקעהרעניש אין שפּאַניען

וועגען דער רעפּובליקאַנישער איבערקעהרעניש אין שפּאַניען שרייבט טעאָדאָר וואָלף אין „בערלינער טאַגעבלאַט“:

„די מאָנאַרכיע וואָלט, נישט קוקענדיג אויף אַלץ, געבליבען אונבעריהרט, ווען אַלפאָנס וואָלט פערשטאַנען זיך צוצופּאַסען צו דער צייט, צו שטעלען דעם טראָן אויף אַ זיכערען פונדאַמענט און ווען ער וואָלט נישט געווען בלויז כיטרע, שטענדיג נאָר כיטרע אַפילו דאָרט, וואו ס'איז געווען נויטיג מלוכה־קלוגשאַפט.

פּונקט ווי ווילהעלם 2, ווי אַלע שיפברוכיגע מאָנאַרכען, האָט ער פון דער וועלט־געשיכטע גאָרנישט געלערענט, ביי די צאָהלרייכע בעזוכען אין לאָנדאָן נאָר טעניס געשפּילט אָדער געפּלוידערט אין סאַלאָנען, און פּונקט ווי די קאָלעגען, וועלכע זענען פאַר איהם פערטריבען געוואָרען, האָט ער נישט פערשטאַנען, אַז דער פּאַרלאַמענטאַרישער רעזשים, וועלכער איז פעראַכטעט געוואָרען דורך אַלע דומקעס, אַ נישט פעלשרגטע פּאַרלאַמענטאַרישער רעזשים ענטלאַסט דעם קעניג דורך מיילען די פעראַנטוואָרטליכקייט און אַז דאָס איז די איינציגע שילד, וואָס קאָן איהם נאָך שיצען.

אָנשטאָט זיך צו דעקען מיט דער דאָזיגער פּאַרלאַמענטאַרישער שילד, האָט אַלפאָנס, בעת די דעמאָקראַטישע בעוועגונג האָט זיך פערשפּרייט, פּראָקלאַמירט די דיקטאַטור. ווען אונטער'ן האַמער פון די פערפאָלגונגען איז דער אָפּאָזיציאָנעלער גייסט געוואָרען אַלץ האַרטער און שטאַרקער, האָט ער גערופען דעם גענעראַל בערענגער, פּרימאָ דע ריוועראַס פריינד. ער האָט געגלויבט צו חנפ'ענען דעם העלדישען גייסט פון פאָלק דורך בעווייזען פון פערזענליכען מוט. און אַלע פירשטען האָבען בעקומען דעם עהרענגאָמען „דער טאַפּפערער“, ווען די סאָלדאַטען זענען בעגאַנגען אונטער אַ רעגען פון קוילען. ער האָט געמיינט, אַז ער וועט געווינען דאָס פאָלק דערמיט. וואָס ער האָט זיך צו איהם לייטזעליג אַראָפּגעלאָזט, האָט זיך אַליין אויפגעפיהרט כמעט דעמאָקראַטיש און האָט געדריקט די האַנד פון אַרבייטער. אָבער דאָס פאָלק האָט געפיהלט, אַז דאָס אַלץ איז נישט אויפריכטיג און אַז הינטער דער ליבענסווירדיגער מאַסקע זענען בעהאַלטען די בורבאָנישע דעספּאָטישע נייגונגען. ער האָט נישט פערמאָגט די טרייהייט און פריינדשאַפט, וועלכע איז אַ בעזונדערע טוגענד פון שפּאַנישען פאָלק. אויף דער זייט פון די רעפּובליקאַנער האָבען די שפּאַנישער געזעהען די בעסטע צופערלעסיגקייט, די זעלבסטאָפּפערונג, די מענשען, וועלכע זענען רוהיג געגאַנגען אין טורמע אָדער פערשיקט צו ווערען, און די אָפיצירען, וועלכע האָבען זיך פאַר זייערע איבערצייגונגען געלאָזט מקריב זיין און דער פערגלייך איז פאַר אַלפאָנסען געווען קאַטאַסטראָפאַל.

דראַמאַטישע סצענעס

אין פּראָצעס פון דיסעלדאָרפער מערדער

אין פּראָצעס פון דיסעלדאָרפער מאַסען־מערדער קומט גאַנץ אָפט, ביי דער גאַנצער אויסערגעוועהנליכקייט פון פּראָצעס גופא, צו אויסערגעוועהנליכע און דראַמאַטישע סצענעס. אַזוי איז עס געווען, אַ שטייגער, ביים פערהער פון ד"ר קאָפּ, וועלכער האָט געהאַט מיט דעם מערדער אַ קורצען שמועס תיכף נאָך זיין אַרעסט. קירטען האָט איהם דאַן ערקלערט:

„די עקספּערטען וועלען נישט האָבען, וואָס זיך מטריח צו זיין. איך האָב געהאַנדעלט לויט מיין פרייען און נישט געצוואונגענעם ווילען, וועלכער איז ביי מיר פּונקט אַזוי נאָרמאַל ענטוויקעלט, ווי ביי יעדען אַנדערען מענש“.

ביי דער דאָזיגער ערקלערונג בויגט זיך קירטען איין, ער לעגט צו די האַנד צום אויער און הערט זיך צו צו יעדען וואָרט. זיין פּנים ווערט אָנגעגאָסען מיט בלוט, ער טרייסעלט זיך איינגאַנצען פאַר דענערווירונג. זיין געשפּאַנטקייט ווערט נאָך גרעסער, ווען ד"ר קאָפּ דערצעהלט, אַז דער מערדער האָט איהם געזאָגט: „איהר וועט זעהען, אַז כ'וועל אַפילו קיין ציטער נישט טון, ווען מ'וועט אַרויסטראַגען דעם אורטייל אויף מיר“. אין דעם מאָמענט הויבט זיך קירטען אויף און בעט דעם פאַרזיצער, ער זאָל רעזיגנירען פון ווייטערדיגען עדות־פערהער, אָבער דער פאַרזיצער ערפיהלט נישט זיין בקשה.

איין עדות, אַ פרוי, וועלכע האָט געקענט דעם מערדער אַלס 16 יעהריגען יונגעל, דערצעהלט, אַז זיין ספּעציאַליטעט איז געווען צו שרייבען אַנאָנימע בריף צו פערשידענע מענשען מיט דראָהונגען, אויף אייבעם אַזאַ בריף איז געווען אויסגעמאָלט אַ מענשליך האַרץ דורכגעשטאָכען מיט אַ שטילעט. אַן אַנדערש מאָל האָט ער אויפגעשריבען אויף אַ טיר „ווייכע, ווייכע, זאָנסט ביסט דו איינע לייכע“, קירטען פלעגט זיך אינטערעסירען מיט כלערליי פערמען פון אַכזריות, ער פלעגט ספּעציעל געהען אין פּאַנאָפּטיקומס און האָבען פערגעניגען פון קוקען אויף פיגורען, וואָס האָבען פאָרגעשטעלט מערדערס, בלוט פערגיסונג א. ד. גל.

דער עקספּערט, פּראָפ. בּאָרג האַלט, אַז קירטען האָט געהאַנדעלט אונטער'ן רושם פון שטאַרקע ליידענשאַפטען, זיי זענען אָבער קיינמאָל נישט געווען אַזוי שטאַרק, אַז ער זאָל זיי נישט קאָנען בעהערשען, ווען ער וואָלט וועלען. דער עקספּערט האַלט, אַז קירטען האָט אַנ'אויסערגעוועהנליכען זכרון, און ווען עס איז פערהאַן אַ ווידערשפּרוך צווישען זיינע ערקלערונגען און די עדות, דאַרף מען גיכער גלויבען דעם מערדער.

דער פאַרזיצער בעמערקט, אַז קירטען קאָן דאָך האָבען אַ טעות, אויף דעם ענטפערט דער עקספּערט, אַז אַזעלכע מענשען, ווי קירטען, זענען זיך קיינמאָל נישט טועה.

די אַסימילאַציע איז אונמעגליך

די לאַגע פון די יודישע סטודענטען אין פוילען

ווייטערדיגע דיסקוסיע אויף דער סטודענטען־קאָנפערענץ אין ניאָן

זשענעווע (יט"א) דער פירטער טאָג פון דער ניאָנער סטודענטען־קאָנפערענץ איז געווען געווידמעט דער פראַגע וועגען דער שטעלונג פון די יודען אין קולטורעלען לעבען. אַנ'אינטערעסאַנטען פאָרטראַג וועגען דער פראַגע האָט געהאַלטען ד"ר נ. גאָלדמאַן.

ד"ר גאָלדמאַן וואַרפט אָב דעם געדאַנק, אַז די טראַגיק פון יודישען מענשען אין גלות קען געלייזט ווערען דורכ'ן איינגרייפען פון שטאַט. יעדער נומערוס קלאַוזוס געגען יודען איז אַנטי־קולטורעל און באַרבאַריש.

פּראָפ. דעריינג פון פוילען (לובלין) ווייזט אויף אין זיין רעדע, אַז עס איז נישטאָ קיין סתירה צווישען נאַציאָנאַליטעט און אינטערנאַציאָנאַליזם ער וואַרפט אָב דעם אינטערנאַציאָנאַלען נאַציאָנאַליזם, וועלכער איז אימפּעריאַליסטיש און די בענוצונג פון אינטערנאַציאָנאַליזם צוליב נאַציאָנאַלע, עגאָאיסטישע צוועקען ער בעציהט זיך מיט סימפּאַטיע צום ציוניזם. בנוגע דער לאַגע אין פוילען ערקלערט ער, אַז אויב די אַסימילאַציע פון די יודען וואָלט געווען מעגליך, וואָלט ער עס בעגריסט, ער האַלט עס אָבער פאַר אונמעגליך.

זשענעווע (יט"א) דער פינפטער טאָג פון דער ניאָנער סטודענטען־קאָנפערענץ איז געווען געווידמעט דער פאָרזעצונג פון די בעריכטען און דער דעבאַטע איבער דעם אַנטיסעמיטיזם און פון דער לאַגע פון די יודישע סטודענטען אין די פערשידענע לענדער. ה' מאַקס לעזער פון האָלאַנד און די ענגלישע יודישע סטודענטען מאַרק טעאָפיל און ל. סטאַל, ווי אויך דער נישט־יודישער ענגלישער סטודענט עדווין באַרקער האָבען בעריכטעט וועגען דער לאַגע אין האָלאַנד און ענגלאַנד. דער אַנטיסעמיטיזם עקזיסטירט נישט כמעט אין די דאָזיגע לענדער, עס פיהלט זיך אפשר אין געוויסע פאַלען, אַזוי־צו־זאָגען, אַ געזעלשאַפטליכער אַנטיסעמיטיזם.

שטאַרקער זענען די אַנטיסעמיטישע טענדענצען וועלכע מען קען מערקען פון צייט צו צייט אין אַמעריקאַ. ד"ר קאָטשניג האָט מיטגעטיילט אין דעם פּרט זיינע בעאָבאַכטונגען, וועלכע ער האָט געמאַכט אין די פעראייניגטע שטאַטען און זיינע אויספיהרונגען זענען דערגענצט געוואָרען דורך אַ רייה בעמערקונגען פון דער אַמעריקאַנער יודישער סטודענטין פרל. טערעזאַ גאָל.

דער פאָרשטעהער פון דער יודישער סטודענטענשאַפט אין פראַנקרייך האַנדעלסמאַן האָט געשילדערט אין וואַרימע ווערטער די גוטע בעציהונג פון פראַנקרייך צו די איינגעוואַנדערטע יודישע סטודענטען, דאָס לאַנד פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע און פון די פּרינציפּען פון פרייהייט, גלייכהייט און ברידערליכקייט האָט ברייט געעפענט די טויערען פון איהרע אוניווערזיטעטען פאַר דער מזרח־אייראָפּעאישער יודישער סטודענטענשאַפט, און דער יודישער סטודענט ווייס צו שעצען די דאָזיגע גאַסטפריינדליכקייט.

פיל אויספיהרליכער איז אַרומגערעדט געוואָרען די לאַגע אין פוילען, אין דער דעבאַטע האָבען זיך בעטייליגט פון יודישער זייט ד"ר בוימקאָלער, ד"ר ברעכער, ל. האַנא און האַנדעלסמאַן. עס איז אויפגעוויזען געוואָרען אין די רעדעס, אַז די יודישע סטודענטען געניסען נישט אין פוילען פון דער פולער גלייכבערעכטיגונג מיט די פוילישע קאָלעגען, אַזוי איז זיי נישט בעקאַנט קיין איין פאַל, ווען אַ יודישער סטודענט זאָל בעקומען אַ סטיפּענדיע פון דער רעגירונג, עס איז פאָרגעוואָרפען געוואָרען דער פוילישער סטודענטענשאַפט, וואָס זי לאָזט נישט צ[...]

(ווייטער זעה 6־טע זייט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 22 ה אייר תרצ"א

אפריל
זון-אויפגאנג 4.46
זון-אונטערגאנג 6.36

פערלענגערט ביז'ן 17-טען מאי דעם קוראַטאָרען-טערמין אין דער לאדזער האנדעלס-באנק

די קרעדיטארען-פערזאמלונג וועט דעם 27-טען אפריל נישט פארקומען. — די פוילישע אקציא-נערען און ענגלישע באַנקירען זאלען אַריינטראגען פרישע 7 און אַ האַלב מיליאן זלאטים. — אַלע פיליעס אויף דע פראווינץ זאלען ליקווידירט ווערען

ווי מיר האָבען שוין נעכטען מיטגעטיילט האָבען ד' יקוראַטאָרען פון דער באַנק-מאַסע פון דער האַנדעלס באַנק די אַדוואָקאַטען עדוואַרד אנגער-שטיין און סטעפאַן שטראַמאַיער זיך געווענדעט אין געריכט וועגען פערלענגערען דעם קוראַטאָר-טערמין ביז צום 17. מאַי. אין זייער ביטע האָבען זיי אָנגעוויזען, אַז די ענגלישע קרעדיטאָרען וועלכע רעפרעזענטירען אַן ערך 10 מיליאָן חובות און איי-ניגע פוילישע קרעדיטאָרען בעטען וועגען דעם. דער ריכטער קאָמיסאַר האָט די ביטע געשטיצט. אויך אַדוואָקאַט זשעלאַבאַווסקי האָט אין נאָמען פון די ענגלישע דירעקטאָרען האַוסמאַן און האַרטער, די פערטרעטער פון 5 ענגלישע בענק זיך געווענדעט מיט אַן ענגלישער בקשה און האָט אָנגע-וויזען אַז צווישען די ענגלישע באַנקען און די גרע-סערע פוילישע אַקציאָנערען פיהרען זיך איבער-האַנדלונגען וועגען דער ווייטערדיגער עקזיסטענץ פון דער באַנק און אויב ס'זאָל קומען צו אַ פער-שטענדיגונג, וועט מען קענען אָפּשאַפען דעם באַנק-ראָט.

נעכטען איבערגעגעבען איז דער ענין בעטראַכט געוואָרען אין האַנדעלס-געריכט. דאָס געריכט האָט זיך געשטעלט אויף דעם שטאַנדפונקט אַז מיט'ן אויפהאַלטען די באַנק וועלען גבעראַטעוועט ווערען פיל חובות פון די פוילישע בירגער און ס'וועט אייב געהאַלטען ווערען אַ וויכטיגע פלאַצזובקע און איז דעריבער נאָכגעקומען די בקשה — פערלענגערט דעם קוראַטאָרען-טערמין אויף ווייטערדיגע 15 טעג ד. ה. ביז'ן 17. מאַי. די קרעדיטאָרען פערזאַמלונג וואָס איז בעשטימט געוואָרען אויפ'ן 27. אַפּריל וועט שוין אַוודאי אַרום נישט פאָרקומען.

די אונטערהאַנדלונגען צווישען די פוילישע הויפט-אַקציאָנערען פון דער באַנק מיט די פער-טרויאונגס מענער פון די ענגלישע באַנקירען האָבען דערפיהרט צו אַ הסכם: ביידע צדדים וועלען אַריינ-טראַגען פרישע 7 און אַ האַלב מיליאָן זלאָטעס און דאַן וועט מעגליך ווערען דאָס אויסצאָהלען אַלע ווקלאַדען און ס'וועט בלייבען אַ געוויסער אומזאַץ-קאַפּיטאַל, אינטערעסאַנט אַז אין דעם פאַל בעמען די פוילישע אַקציאָנערען אויף זיך שווערערע לאַסטען ווי די ענגלישע באַנקירען. די ענגלישע באַנ-קירען פערפליכטען זיך צו דערהאַלטען אויך אויף ווייטער די דיסקאָנטאָ-קרעדיטען פאַר דער באַנק, דערביי ווערט פאָראויסגעזעהען, אַז ס'וועט פערבלייבען נאָר די באַנק אין לאַדז, און אַלע פראָווינצער פיליעס זאָלען ליקווידירט ווערען, און די אַקציעס זאָלען פערשפרייט ווערען צווישען אַ גרעסערע צאָהל פערזאָנען און נישט זיין ווי ביז איצט קאָנצענ-טרירט אין די הענט פון יחידים. די דאָזיגע אַלע בעדינגונגען דאַרפען אַקצעפּטירט ווערען אין לאָנ-דאָן, וואו ס'וועט אויך פינאַליזירט ווערען דער אָפּ-מאַך וועגען אופן פון סאַנירען די באַנק.

קאראל ניפע רעגולירט אויף 70 פראצ.

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

אין מאַי 1930 האָט דאָס האַנדעלס-געריכט ערטיילט דער פירמע קאַראָל ניפּע (זאַכאַרניע 59) אַ פּראָלאָנגאַציע פון די צאָהלונגען אויף 3 חדשים. דער בילאַנס פון דער פירמע האָט זיך געשלאָסען מיט דער סומע 951.868 זל. אין אַפּריל ה. י. איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען און די פירמע האָט פאָרגעשלאָגען צו בעצאָהלען 70 פּראָצ. פון איהרע חובות אין 2 יאָהר.

דאָס געריכט האָט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

* * *

נתגם דוד סאַוויצקי ליפּאָווע 31 איז אין מערץ 1930 ערקלערט געוואָרען אַלס באַנקראָט מיט'ן באַנקראָט-טערמין פון 13 פעברואַר 1930 י. אויף דער פערזאַמלונג פון די קרעדיטאָרען האָט דער באַנקראָטירטער פאָרגעשלאָגען צו בעצאָהלען 10 פּראָצ פון די חובות אין 2 יעהרליכע ראַטעס. דער ריכטער-קאָמיסאַר האָט פאָרגעשלאָגען דעם געריכט צו בעשטעטיגען דעם פאָרשלאַג און צו-ריקשטעלען סאַוויצקי אין זיין פריהערדיגער ערהע.

דערווייל איז אָנגעקומען אַן אָפּאָזיציע פון די דייטשע קרעדיטאָרען וועלכע ווייזען, אַז ביים שליסען דעם אָפּמאַך האָט דעצידירט דער זוהן פון באַנקראָטירטען, וועלכער האָט געמאַנט פאַר זיך 104.000 דייטשע מאַרק. דער חוב האָט זיך געשטיצט אויף אַן אויסצוג פון די האַנדעלס-ביכער און דאָרט הויבט זיך אָן די קאָנטאָ מיט אַ סאַלדאָ אין 46.000 דייטשע מאַרק. די אָפּאָזיציאָנערען האַלטען, אַז דער זוהן האָט געהאַנדעלט אין אַ מאַך מיט'ן פאָטער.

דאָס געריכט האָט אָפּגעלעגט די דעציזיע ביז ער וועט בעקומען אַ נייעם בילאַנס און נייע מאַטעריאַלען וועגען באַנקראָט.

פערהיטען פון באנקראטען

יוסטיץ-מיניסטעריום ארבייט אויס א נאוועלע צום געזעץ

הק פאַראַיאָהרען איז אין יוסטיץ-מיניסטער-יום פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען אויסבעסער-רען די פאָרשריפטען ביים פערהיטען פון באַנקראָ-טען. אויף דער קאָנפערענץ האָט די לאָדזער האַנ-דעלס-קאַמער אַרויסגערוקט אַ רייה פּאָסטולאַטען, איצט האָט זיך די לאָדזער האַנדעלס-קאַמער געווענדעט צום יוסטיץ-מיניסטעריום מיט אַן אָנפראַגע ווי ס'האַלט מיט די פּראָיעקטירטע אויסבעסערונגען און האָט בעקומען אַ תשובה אַז דאָס יוסטיץ-מיניס-טעריום אַרבייט איצט אויס אַ נאָוועלע צום געזעץ וועגען פערהיטען פון באַנקראָטען און דער געזעץ וועט אויך גילטיג זיין פאַר די הרזומדיגע וואַיע-וואָדזטוועס. די אַרבייטען וועלען דעריבער זיך אָבי-סעל פערציהען.

פאר 6 מיט א האלבן טויזענד זלאטיס „געמאכט" פאר א „שותף" צו דער פירמע גייער

פאר'ן דאזיגען שווינדעל איז ער מאכע ארעסטירט געווארען

יאַן העיבריך הייסט דער תכשיט. געוואוינט האָט ער אין וואַרשא און האָט געהאַט די פערטרעטונג פון דער לאָדזער אַקצ.-געזעלשאַפט ל. גייער. ווי ס'פּאַסט פאַר אַ וואַרשאַווער פערטרעטער פון אַ גרוי-סער פירמע, האָט ער געמאַכט גרויסע אומזאַצען ביז אין אַ שעהנעם טאָג, האָט די פירמע פעסטגע-שטעלט, אַז דער „פערטרעטער" האָט בעשווינדעלט די פירמע אויף 24 טויזענט זל. און האָט איהם משלח געווען.

געוואוסט האָט מען וועגען דעם אין דער סוח-רים-וועלט, אָבער נישט געוואוסט וועגען דעם האָ-בען אַלעקסאַנדער בורמאַן און זיין פאָטער וולאַדי-מיר, ביידע אין וואַרשא. אַלעקסאַנדער האָט זיך גע-טראָפען מיט'ן עקס-רעפּרעזענטאַנט פון דער לאָדזער פירמע און ווען ער האָט ביי איהם דערזעהען אַ געפעלשטען בריף פון דער פירמע גייער, אַז זי רע-קאָמענדירט איהם צוצונעמען אַ שותף, איז איהם איינגעפאַלען אַז קיין בעסערען געשעפט קען ער נישט מאַכען ווי ווערען דער שותף. האָט ער שוין העיבריכען נישט אָפּגעלאָזט און איינגעצאָהלט איהם קויציע אַ קלייניגקייט סך-הכל — 6500 זל. און געוואַרט אויף דער בעשטעטיגונג פון לאַדז. דערווייל האָט העיבריך „בעקומען פון לאַדז" אַ בריף פון דער פירמע, וועלכע דאַנקט איהם פאַר צונעמען אַ שותף און „בעשטעטיגט" דאָס דערהאַלטען די קויציע.

בורמאַן האָט אַ צופרידענער, מיט געדולד גע-וואַרט ביז ער וועט שוין ענדליך איבערנעהמען די פערטרעטונג, אינצווישען האָט בורמאַנס פאָטער, גע וועזענער אַדמיניסטראַציע-דירעקטאָר פון די וואַרשע ווער טעאַטערען זיך דערוואוסט אַז העיבריך, איז „אַן'אייגענער מענש" אין די הויכע פענסטער און האָט איהם איבערגעגעבען אויסצופּועלען פאַר איהם עמעריטור. אויף הוצאות האָט העיבריך בעקומען דערווייל פיר טויזענד זל. זייט דאַן איז ער פערשוואונדען.

דער יונגער בורמאַן האָט פערלוירען דאָס גע-דולד און זיך געווענדעט צו דער פירמע גייער אין לאַדז. ערשט דאַן האָט ער זיך דערוואוסט, אַז ער איז בעשווינדעלט געוואָרען און האָט וועגען דעם געמאָלדען אין אויספאָרשונגס-אַמט.

מ'האָט דעם פויגעל אַרעסטירט און ערשט דאַן האָבען אָנגעהויבען אָנקומען נייע אָנקלאַגעס. די אויספאָרשונגס - מאַכט האָט בעשטימט פאַר'ן שווינדלער צעהן טויזענד זלאָטיס קויציע.

גרויסע פאבריקס-שרפה אין לאדז

אפגעברענט די שפינעריי פון „בלאוואט לודזקי"

נעכטען 9 אַ זייגער אין אָוונד זענען די פייערלעשער אַלאַרמירט געוואָרען צו אַ גרויסער שרפה וואָס איז אויסגעבראָכען אין דער פאַב-ריק פון „בלאַוואַט לודזקי". וואָס געהער צו די ברידער זילבערשפיץ און געפינט זיך אויף פּיעט-ריקאָווער גאַס עק סטאַניסלאַווא.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה זענען גלייך אָנ-געקומען פינף אָפּטיילונגען פון די פייערלעשער אונטער דער אָנפיהרונג פון קאָמענדאַנט גראַה-מאַן.

אונזער מיטאַרבייטער איז געלונגען פעסטצו-שטעלען פאָלגענדע פּרטים פון דער גרויסער שרפה. 8 אַ זייגער האָבען די אַרבייטער פון דער שפּינעריי פערלאָזען די אַרבייט. מיט אַ שעה שפּעטער האָט דער פאַבריקס-וועכטער בעמערקט אַז פון דער שפּינעריי רייסען זיך אַרויס געדיכטע וואָלקענס רויך און פלאַמען פייער. די פייערלע-שער האָבען גלייך גענומען צו לאָקאַליזירען די שרפה, ווייל אין דערזעלבער געביידע געפינען זיך אַנדערע פאַבריקען ווי די גומי-פאַבריק „לאַגטוויוו" א.אַ.וו. דאָס האָט זיך די פייערלעשער איינגעגע-בען. אָבער פון דער שפּינעריי איז גאָרנישט גע-בליבען. אַ חוץ די מאַשינען איז פערברענט גע-וואָרען פינף טויזענד קילאָ וויגאָניע און בוימ-וואָל.

אויפ'ן אָרט פון דער שרפה איז געווען די אויספאָרשונגס-מאַכט אונטער דער אָנפיהרונג פון קאָמיסאַר ווייער, כדי אויסצופאָרשען די סיבה פון דער שרפה.

פון ו.י.ז.א.

היינט מיטוואָך 9 אַ זייגער אָוועגד וועט אין לאָקאַל פון ו.י.ז.א. (שענקעוויטשאַ 26) האַלטען אַ רעפעראַט ה' דיר. ש. ריגער א.ד.ט. „די פּרוי און די יודישע קהלה" צוליב די בעפאָרשטעהענדע וואַהלען וועט די טעמא זיכער צוציפּוזאַמלען אין די זאַלען פון וויזאַ אַלע מיטגלידערינס ווי אויך אַלע פּערזאָנען, וואָס אינטערעסירען זיך מיט דעם פּראָבלעם פון פרויען-גלייכבערעכטיגונג.

DR. MED.
L. Pikielny
אורראלאג
ספעציאַל-ערצט פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אָן פון 4–7 אָוונד.

איז שבועות-טעג וועט מען זיך נישט דארפען שטעלען צום פאבאר

הרב פיינער טיילט אונז מיט, אַז לויט אַ פער-אָרדנונג פון דער מיליטערישער מאַכט וועלען אַלע פאַבאָר-יונגעלייט, וואָס דאַרפען זיך לויטן פאַבאָר-פּלאַן צושטעלען צו די קאָמיסיעס אין די שבועות-טעג ד.ה. דעם 22 און 23 מאַי וועלען זיך קענען צו שטעלען אין די קאָמיסיעס דינסטאָג דעם 25 מאַי.

פונאנדערבויען די שטאט

(מ) אונטערן פאָרזיץ פון וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע צו רעגולירען און פונאַנדערבויען די שטאָט. די קאָמיסיע האָט בעטראַכט די אַפּעלאַציע פון די אינדוסטריעלער און הויזבעזיצער פעראייגען די קאָמיסיע האָט די פּראָטעסטען צוליב פאַר-מעלע און מעריטאָר'ש מאָטיווען אָפּגעוואָרפען דאַן האָט דער פערטרעטער פון די הויזבעזיצער דעפּ. לימעל אין זיין נאָמען און אין נאָמען פון ה' קאָרנבוים (פערטרעטער פון דער האַנדעלס-קאַמער) אָפּגעגעבען אַ וואָטום סעפּאַראַטום. צוליב די בע-ליידיגענדע אויסדריקען בנוגע דער קאָמיסיע און איינינע איהרע מיטגלידער איז דער וואָטום סעפּאַ-ראַטום נישט גענומען געוואָרען צו קענטניש. נאָכ-דעם זענען בעטראַכט געוואָרען די מיינונגען פון אַרכיטעקטען קרייז, אַרכיטעקטען-און אינזשעניערען-פעראיין אין קרעדיט-געזעלשאַפט.

אין פשיגורסקיס פאבריק

וועט אנ'ארבייטער ארבייטען אויף 3 שטולען

(2) אין פשיגורסקיס פאַבריק איז אויסגעבראָכען אַ סכסוך צוליב די אַרבייטס-בעדינגונגען און די אַרבייטער האָבען פערשטרייקט, ס'האָבען אינטער-ווענירט דער פּראָפעסיאָנעלער פעראיין און דער אַרבייטס-אינספעקטאָר.

אויף אַ קאָנפערענץ פון ביידע צדדים איז בע-שלאָסען געוואָרען אַז די אַרבייטער וועלען אַ וואָך צייט אַרבייטען אויף 3 שטולען אַנשטאָט ווי ביז איצט אויף 2, און נאָכדעם וועט דער אַרבייטס-אינספעקטאָר פעסטשטעלען די לויבען פאַר די אַר-בייטער.

נעכטען זענען די אַרבייטער שוין צוגעטראָטען צו דער אַרבייט.

איינמאליגע פערגיטיגונג פאר שטאטישע אנגעשטעלטע

דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען אויסצוצאָה-לען אַלע שטעטישע אָנגעשטעלטע אַן'איינמאָליגע פערגיטיגונג: 15 פּראָצענט פון דעם חודש-געהאַלט פאַר די אָנגעשטעלטע ביז דער 4-טער קאַטעגאָריע, איינשליסליך און 10 פּראָצענט — פאַר די העכערע בעאַמטע.

רעכט אויף דער פערגיטיגונג האָבען אַלע שטע-טישע אָנגעשטעלטע וואָס זענען געווען בעשעפטיגט ביז צום 31 דעצעמבער ה.י. ווענינסטענס דריי חדשים.

די טעטיגקייט פון געזעלשאפט צו בעקעמפען דעם ראק

אין דער לאָדזער געזעלשאַפט צו בעקעמפען דעם ראַק אין ערשטען קוואַרטאַל פון היינטיגען יאָהר אין ראַדיום-אינסטיטוט ערטיילט 716 עצות. פון 62 פערזאָן וואָס זענען געווען פערדעכטיגט אַלס קראַנקע אויף ראַק האָט מען פעסטגעשטעלט די קראַנקהייט ביי 49 פערזאָן (11 מענער און 38 פרויען). די גרעסטע צאָהל — 19 פאַלען זענען פעסטגעשטעלט געוואָרען ביי פערזאָנען אין עלטער פון 40 ביז 50 יאָהר.

אין פערלויף פונ'ם יאָהר האָט מען אין אינ-סטיטוט געהיילט 82 פערזאָן מיט ראַדיום — 36 פערזאָן, מיט רענטגען — 43 פערזאָן, מיט רענטגען און ראַדיום — 3 פערזאָן.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) לייננעבער (פרייהייטס-פּלאַץ 2), האַרט-מאַן (מלינאַרסקאַ 1), דאַנילעצקי (פּיעטרקאָווער 127), פּערלמאַן (ציגעל-גאַס 32), צימער (וואָול-טשאַנסקאַ 27), וואָיטשעווסקי (נאַוראָטקאָווסקי 27).

א ספּעציעלע קאמיסיע פון שטאט-ראט

וועט בעטראכטען די בעשולדיגונגען פון דר. וויעלינסקי

(י.ר.) היינטיגען דאָנערשטאָג קומט פאַר אַ זיצונג פון לאָדזער שטאָט־ראַט. די דאָזיגע זיצונג איז ערוואַרט געוואָרען מיט גרויס שפּאַנונג, ווייל ווי בעקאַנט האָט דער שטאָט־פּרעזידענט זשעמיענצקי געזאָלט אָפּגעבען אַנ'אויספיהרליכע ערקלערונג וועגען דעם אַרויסטריט פון וויצע־פּרעזידענט ד"ר וויע־לינסקי און וועגען די בעשולדיגונגען געגען די לאָווניקעס איזדעבסקי און קוק.

דער שטאָט־פּרעזידענט האָט זיך טאַקע גע־ווענדעט צום פאָרזיצענדען פון שטאָט־ראַט איבזש. האַלצגרעבער, אַז ער זאָל דעם ענין שטעלען אויף דער טאָג־אָרדנונג פון דער דאָנערשטאָגדיגער זי־צונג פון שטאָט־ראַט. דער פּרעזעס האַלצגרעבער האָט אָבער געהאַלטען, אַז די איבעריגע פאַרטיי־סכסוכים פון פ.פּ.ס. דאַרפען נישט בעטראַכט ווערען אויפ'ן פּלענום פון שטאָט־ראַט און אַז דאָס פּאַסענד־סטע וואָלט געווען ווען דער שטאָט־ראַט זאָל אויס־וועהלען אַ ספּעציעלע קאָמיסיע, וועלכע זאָל דעם גאַנצען ענין גרינדליך אויספאָרשען און אָפּגעבען אַ בעריכט דעם שטאָט־ראַט.

די אָנפיהרער פון דער פּ.פּ.ס.'ישער פראַקציע, האָט מסכים געווען מיט דעם דאָזיגען שטאַנד־פּונקט און דער ענין וועט בעטראַכט ווערען אויף דער זיצונג פון סעניאָרען־קאָנווענט ביים שטאָט־ראַט.

לאָווניק קוק קלאָגט אַז ד"ר וויעלינסקי און בירנבּעלד־פּאָלעצקי פאַר רכילות

(2) נעכטען איז צוריקגעקומען פון אורלויב און האָט איבערגענומען זיין אַמט דער לאָווניק פון דער שטייער־אָפּטיילונג קוק. ער וועט אויך ווייטער אָננעהמען אינטערעסאַנטען יעדען מאָנטאָג, מיט־וואָך און פרייטאָג פון האַלב 11 ביז האַלב 1 אַ זייגער בייטאָג.

אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרוואורפען, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען וועגען די מיסברויכען פון די „צוויי לאָווניקעס" האָט איצט לאָווניק קוק אונז צוגעשיקט אַ בריף אין וועלכען ער שרייבט:

„אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאָרוואורפען, וואָס זענען מיר געמאַכט געוואָרען אין דער פרעסע דורך ד"ר וויעלינסקי און בירנבּעלד־פּאָלעצקי האָב איך זיך געווענדעט צום פּראָקוראָר, אַז ער זאָל ביידע הערען צוציהען צו פאַראַנטוואָרטליכקייט פאַר רכי־לות און עפענטליכען חושד זיין מיך אין בעגעהען מיסברויכען.

(—) ל. קוק

לאָווניק פון מאַגיסטראַט אין לאָדז.

פערטרעטער פון ווירטשאַפטליכע ארגאניזאציעס

זאלען אסיסטירען ביי ליציטאציעס אלס פערטרעטער פון דער שטאט פערוואלטונג

(ה) לויט דער פעראָרדנונג פון מיניסטאָרען־ראַט פון 16 מערץ 1929 האָבען די מאַגיסטראַטען איבערגענומען אייניגע פונקציעס פון דער פּאָליציי צווישען אַנד. אַסיסטירען ביי ליציטאַציעס וואָס ווע־רען בעשטימט דורך די מלוכהשע פינאַנץ־אַמטען.

דער מאַגיסטראַט האַלט אַז ער וואָלט געקאָנט דעלעגירען פון זיין צד באַר זייבע בעאַמטע. אָבער דאָס וואָלט דעם ענין נישט ערלעדיגט אויפן בעס־טען אופן.

דער מאַגיסטראַט האָט זיך דעריבער געווענדעט צו דער האַנדעלס־קאַמער מיט אַנ'אָנפראַגע צי זי וואָלט נישט בעשטימט אַ געוויסע צאָהל פערטרע־טער פון די ווירטשאַפטליכע אינסטיטוציעס, וועלכע זאָלען אַסיסטירען בעת די ליציטאַציעס אַלס פער־טרעטער פון דער שטאָט־פערוואַלטונג.

די האַנדעלס־קאַמער האָט זיך געווענדעט צו איהרע אָרגאַניזאַציעס אַז זיי זאָלען זיך אַרויסזאָגען וועגען דעם פאָרשלאַג.

ח. נ. ביאליק קומט היינט קיין ווארשא

קבלת פנים אין קאלושקי; לאדז גרייט זיך שוין אויפצונעהמען דעם גרויסען ריכטער

היינט קומט קיין פּוילען דער גרויסער העברע־אישער דיכטער ח. נ. ביאַליק.

פון וואַרשא פאָהרט אַרויס אַ ספּעציעלע דע־לעגאַציע, כדי מקבל פנים צו זיין דעם דיכטער אויף דער פּוילישער גרעניץ. אין קאָלושקי וואו וועט דער צוג אויפ'ן וועג קיין וואַרשאָ קומט אָן אַ זייגער 1 מיטאָג, וועט דעם חשובען גאַסט אָפּוואַרטען אַנ'־אָרטיגע דעלעגאַציע ווי אויך פאָרשטעהער פון די ציוניסטישע גרופּירונגען און העברעאישע קולטור־אינסטיטוציעס אין לאָדז, וועלכע פאָהרען היינט אַ־רויס ספּעציעל קיין קאָלושקי.

דער גרויסער גאַסט וועט וויילען אין פּוילען 3—2 וואָכען און וועט אויך בעזוכען לאָדז, די היי־גע יודישע נאַציאָנאַלע קרייזען גרייטען זיך שוין אויפצונעהמען ווי געהעריג דעם דיכטער אין אונזער שטאָט. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם קומט שוין פאַר מאָרגען אָוועגד אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אַ געמיינזאַמע בעראַטונג פון פאַר־שטעהער פון די ציוניסטישע גרופּירונגען, יוגענד־אָרגאַניזאַציעס, העברעאישע און נאַציאָנאַלע קול־טור־אינסטיטוציעס כדי צו שאַפען אַ קבלת־פנים־קאָמיטעט.

די פּרטים וועגען בעזוך פון ח. נ. ביאַליק אין לאָדז וועלען מיר בעזונדער מיטטיילען.

ארעסטירט א סוחר, וועלכער האט געלאזט איין קורס פאלשע וועקסלען

(2) נעכטען איז אַרעסטירט געוואָרען דער קאָנפעקציע־סוחר יחיאל גוטרייך, וועלכער ווערט בעשולדיגט, אַז ער האָט געלאָזען אין פערקעהר פאַלשע וועקסלען.

אָנהויב ניי־יאָהר האָט ג. איינגעקויפט גרויסע טראַנספּאָרטען סחורות ביי פערשידענע פירמען און געדעקט די קניות מיט וועקסלען. אין איבּיגע מאָ־נאַטען אַרום זענען אַלע וועקסלען פּראָטעסטירט גע־וואָרען. ערשט האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז ג'ס אַלע וועקסלען זענען פאַלשע. די געליטענע פיר־מען האָבען גענומען ג'ן פערפאָלגען און איהם געלאָזען אַרעסטירען, גוטרייך איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין דער תפיסה אויף קאָפּערניקאַ גאַס.

גנבים האבען זיך געשלאגען

(2) נעכטען שפּעט אין אָוונד איז אויף אַנ־דזשעיאַ גאַס אויסגעבראָכען אַ געשלעג צווישען אַ חבורה „בלאַטע" אין רעזולטאַט האָט פּאָליציי אַרעס־טירט 3 פערשוין, וועלכע האָבען זיך אַרויסגעוויזען אַלס די געזוכטע טאַשען־ציהערס יאַקוב וועבער, האַנס בירקע און עדוואַרד פּורמאַנטשיק.

ווען מען האָט זיי רעווידירט אין פּאָליציי־קאָ־מיסאַריאַט האָט מען ביי זיי געפונען 1000 זל., אַ גאָלדענעם זייגער און אַ זילבערנע פּאַפּיראָסען־טאַש.

מיט אַ שעה שפּעטער האָט דער וואַרשעווער סוחר אפרים גוטשטאַט מודיע געווען דער פּאָליציי אַז מען האָט ביי איהם אַרויסגעגנבעט אַ פּאָרטפעל מיט טויזענד זל..

דער לאָדזער אַנטאָני קאַרפּינסקי האָט אויך מודיע געווען, דער פּאָליציי, אַז מען האָט ביי איהם געגנבעט אַ גאָלדענעם זייגער און אַנדזשעי וואַלאַנסקי האָט געמאָלדען וועגען צוגעגנבעטען פּאַפּיראָסען טייסטער.

אַזוי־אַרום זענען צופעליג געכאַפּט געוואָרען די גנבים און די געגנבעטע זאַכען זענען אָפּגעגעבען געוואָרען די געליטענע.

ארייגעפאלען אין קלאזעט

(א) אויף גדאַנסקאַ 70 איז אַרייגעפאַלען אין זענק־גרוב פון קלאָזעט די 36־יאָהריגע פראַנציש־קאַ קוראַק. אויף איהרע געשרייען זענען אָנגעלאָ־פען די לאָקאַטאָרען פון הויז. מ'האָט אַרויסגערופען די פייערלעשער און ווען מ'האָט זי אַרויסגעצויגען האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז זי איז פערסמט געוואָ־רען פון די גאַזען. אין אַנ'אָפּגעשוואַכטע צושטאַנד האָט מען זי אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

פּאָליציי האָט פעסטגעשטעלט אַז די סיבה פון פאַל איז דאָס איינברעכען זיך פון אַ צופוילטער ברעט. געגען דעם הויז־בעזיצער יוליוש ראַוס איז פערפיהרט געוואָרען אַ פּראָצעס.

פערשידענעס

דער סעקרעטאַריאַט פון דער ים און קאָלאָניען־ליגע איז איבערגעטראָגען געוואָרען אין אַ נייעם לאָ־קאַל אויף קילינסקי־גאַס 109 פּאַרטער. דער סע־קרעטאַריאַט איז טעטיג יעדען טאָג אַ חוץ זונטאָג און תגאות פון 6 ביז 8 אין אָוונד.

א גנבה אין דער פאביאניצער קרעדיט-קאסע

איי דער פּאַביאַניצער קרעדיט־קאָסע פּאַביאַניץ שקאָלנאַ 3, האָבען זיך נעכטען ביינאַכט אַריינגערי־סען גנבים. זיי האָבען אויפגעריסען די פּאַנצער־קאָסע און האָבען פון דאָרט אַרויסגענומען 4,800 זל. מזומן. הגם די גנבים האָבען געאַרבייט אין הענטשקעס, האָבען זיי באַכ'ן אויספיהרען זייער אַרבייט אַרומגעוואַשען די קאָסע, כדי אַזוי אַרום צו פערניכטען איינגאַנצען אַלע סמנים נאָך ז'ך. די ווערט־פּאַפּירען און פערשידענע מאַרקען האָבען די גנבים נישט צוגענומען.

ווי ס'שטעלט זיך אַרויס, איז מיט אַ טאָג פריי־הער אין קאָסע געווען 70 טויזענד זלאָטעס. און די גנבים האָבען וועגען דעם וואַהרשיינליך גע־וואוסט. אין דערזעלבער באַנק איז עס שוין דער צווייטער פאַל פון אַ גנבה.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט עטליכע פערדעכ־טיגע. די אויספאָרשונג ווערט ווייטער געפיהרט.

פון שטאטישען פרויען-סעמינאר

(מ) אין שטאָטישען פרויען־סעמינאַר (לגנ־טשיצקאַ 23) ווערען פון 1 ביז'ן 15 מאַי אָנגע־נומען ווערען ביטעס פון קאַנדידאַטקעס, כדי אָנ־צוקומען אויפ'ן ערשטען קורס דאַרף מען צושטע־לען אַ צייגניש פון ענדיגען 3 קלאַסען מיטעל־שול אָדער 7 קלאַס פ'ן אַ פאָלקס־שול. די קאַנדידאַטינס דאַרפען זיין נישט יונגער פון 14 און נישט על־טער פון 17 אַלט פאַר אַלע קאַנדידאַטקעס וועט פאָרקומען אַנ'איינטריט־עקזאַמען.

פרץ שידלאָווסקי

מאָנטאָג איז אין עלטער פון 65 יאָהר גע־שטאָרבען און דעמזעלבען טאָג געקומען צו קבורה ר' פרץ שידלאָווסקי ע"ה. דער פערשטאָרבענער האָט געשטאַמט פון גרויס יחוס ער איז געווען אַ זוהן פונ'ם בעריהמטען גאון ר' ליבוש שכנא פון פּיעטריקאָוו, און איז אַליין אויך געווען אַ גרויסער למדן.

אין לאָדז האָט דער נפטר געלעבט העכער דריי־סיג יאָהר און האָט זיך פאַר דער צייט ערוואָרבען זעהר פיל פרייגד און פערעהרער. זיין טויט האָט דעריבער אין די יודישע קרייזען וועלכע האָבען איהם געקענט אַרויסגערופען אַנ'אויפריכטיגען טרויער.

ת.נ.צ.ב.ה.

גרויסער יודישער קאנצערט אין פילהארמאניע

דעם נאָהענטסטען דינסטאָג דעם 28־טען אַפּ־ריל וועט פאָרקומען אַ גרויסער קאָנצערט אין פיל־האַרמאָניע־זאַל אויסגעפיהרט פונ'ם כאָר פון דעם לעצטענס געגרינדעטען יודישען מוזיק - פעראיין „שיר", אין לאָדז.

ווי בעקאַנט, איז מיט עטליכע חדשים צוריק פאָרגעקומען אַ שפּאַלטונג אין היגען „הזמיר" און דער כאָר צוזאַמען מיט'ן דיריגענט פראָפ. פּייזישיס האָבען געבילדעט די געזעלשאַפט „שיר".

דער כאָר וועט אויספיהרען אונטער פּייזישיס לייטונג אַ רייה קלאַסישע קאָמפּאָזיציעס פון ווערדי, שובערט, בלאָך, מענדעלסאָן, גריג, אַ ספּעציע־לע טייל וועט אויך געווידמעט ווערען דער יודישער פאָלקס־מוזיק.

אין קאָנצערט בעטייליגען זיך אויך אַ רייה סאָליסטען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
זשעראמסקי 11, טעלעפאן 3763
צפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר איטיך נאז, האלז, אויהרען קר.	1½—12½
ד"ר קפרשנער קינדער־קראנקהייט.	11-9 5—4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—9
ד"ר ביבערגאל הויט און וועגער.קר.	11½—12½
ד"ר שפירגעלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט אויגען־קראנקהייט.	12½—1½
ד"ר זאלצמאן כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שפירלאוסקי פרויען־און געבורט־הילף	12½—1½

ווירבאַ־טעראַפּיע. שפּריץ־שטראַהלען אין שטראַהלען א. וו. פּאָקען־שטעלען, קינסטליכע צערב־און־בעשטראַהלונג, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אַפּאַראַט. אויך פיזיקאַלע וויזיטען אין שטאָט. אין לעטשניצע ווערען אויך אַנגענומען אַלע ארט אנאליזען, אויך פּלעקען און בלוט
אימפּונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען־אינסטיטוט.
ד"ר לאָזשי נסקי־מטאראפאלסקא
צאָהן־ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּלאָמבען א.א.וו.
די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאָג

היינט און פאלגענדע טעג!
ערשטע פּרעכטיגע קרעאַציע
פון גרויסען עקראַן־מייסטער
Emil JANNINGS
אין גרויסען קלאַנג־מייסטערווערק.
פּראָדוקציע Eryk Pomer
רעזשי Józef Sternberg א.נ.
בלויער שמעטערלינג
ריהרענדע דראַמע פון אַנ'אינטעליגענ־טען איינזאַמען אידעאַליסט, ערעסטאַנט פון אייגענער ליבע און ליידענשאַפטען – אַ מענש, וועלכער איז צוליב אַ ליבע צו אַ ראַפינירטער קאָקעטקע–אַ וואַמפּיר, אַראָפּגעפאַלען אין אָפּגרונד פון נויט.
די הויפּט־ראָלע קרעאירט די אונפערגלייכ־ליכע קאָנקורענטקע פון Greta Garbo
Marlena Dietrich
אויסער'ן פּראָגראַם:
ספּאָרט־קלאַנג־צוגאַבע א. נ.
„Z WICHREM W ZAWODY"
אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 4.30 נאָכמיטאָג
שבת, זונטאָג און יום־טוב 1 בייטאָג
פּאָפּולערע פּרייזען.

פרייע לופט פאר קינדער

(—) אין דער וואָיעוואָדזשטווע איז פאָרגע־קומען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע פאַר זומער־קאָלאָניעס. די קאָמיסיע האָט בעשלאָסען: 1 נישט שטערען די פּריוואַטע איניציאַטיוו ביים פעסט־שטעלען דעם טיפּ פון דער קאָלאָניע אָדער האַלב קאָלאָניע און בעמיהען זיך, אַז די קאָלאָניעס זאָ־לען אַרומנעמען אַ וואָס גרעסערע צאָהל קינדער, אַז די קינדער זאָלען זיין אויף די קאָלאָניעס ווע־ניגסטענס 4 וואָכען; רעקאָמענדירען, אַז די טאָג־קאָסטען זאָלען בערעכענט ווערען אויף די האַלב־קאָלאָניעס — 75 גר. קאָלאָניעס פאַר קינדער פון 7 ביז 14 יאָהר – 2 זל. עלטער פון 14 יאָהר – 2,50 זל.

די אינסטיטוציעס וואָס אָרגאַניזירען די קאָלאָניעס דאַרפען בעזיצען 25 פּראָצ. אייגענע מיטלען און דאַרפען אָנווייזען פון וואַנען זיי ווע־לען נעמען מיטלען אויף ווייטערען אויסהאַלטען. ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען צו רעקאָמענדירען די אָרגאַניזאַציעס, וועלכע אָרדנען איין די קאָלאָ־ניעס, אַז זיי זאָלען זאַמלען סטאַטיסטיש מאַ־טעריאַל.

קאנגרעס פון די לינקע נ.פ.ר. אין לאדז

(2) זונטאָג וועט אין לאָדז פאָרקומען דער קאָנגרעס פון די לינקע נ.פּ.ר. אויפ'ן קאָנגרעס וועלען בעהאַנדעלט ווערען פּאָליטישע און ווירט־שאַפטליכע ענינים צוו. אַנד. די פראַגע וועגען די מלוכהשע פּראָפ. פעראייגען.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, 21 אפריל

11,58 צייט־סיגנאַל, 12,05 גראַמאָפאָן־פּלי־טען, 2,15 טאָג־פּראָגראַם, קינאָ־און טעאַטער־רע־פּערטואַר, 2,50 ראַדיאָ כראָניק (טראַנסמיסיע פון וואַרשאָ), 3,30 פאָרטראָג פאַר מאָטאָריסטען, 4,10 קאָמוניקאַט פאַר שיפער און פישער, 4,15 פּראָג־ראַם פאַר קינדער (טר. פון וואַרשאָ), 4,45 גראַ־מאָפאָן־פּליטען. פון וואַרשאָ, 5,15 „פון די רוהם־טעג" (פאָרטראָג פון ווילנאָ), 5,45 טאַנץ־מוזיק, אויסגעפיהרט פון פּוילישען ראַדיאָ־אָרקעסטער אין וואַרשאָ, 6,45 פערשידענעס, 7,10 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס־קאַמער, פּראָגראַם אויף מאָרגען, 7,25 גראַמאָפאָן־פּליטען, 7,40 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל פון וואַרשאָ, 8,00 ביכער איבער־זיכט פון פּראָפ. ה. מאָשטשיצקי (טר. פון וואַרשאָ), 8,15 מוזיקאַלישער שמועס, 8,30 אָוונד־קאָנצערט, אין דער פּויזע ליטעראַרישע פירטעל שעה, 10 פעליעטאָן, 10,15 סאָליסטען־קאָנצערט (טר. פון וואַרשאָ), 10,35 „פּ.א.ט." - וועטער־ פּאָליציי־ און ספּאָרט־קאָמוניקאַטען, טאַנץ מוזיק פון וואַרשאָ.

Dr. med. H. Karaś
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
זגערזשער 16
בעמט פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָוונד.

געזעהענע נאָכ'ן טויט...

טראַגעדיעס פון קינדער פון קינאָ-סטאַרען, וועלכע דערזעהען זייערע פערשטאָרבענע עלטערן אין די פילמען

דאָ נישט לאַנג צוריק איז אין איינעם פון די קינאָ-טעאַטערס אין לאָס אַנדזשעלאָס געוויזען געוואָרען אַ פילם, אין וועלכען דער סטאַר איז געווען דער פערשטאָרבענער וואַלאַס ריעד. ריעד איז געווען איינער פון די באַליבטסטע פילם-אַקטיאָרען, און כאָטש ער איז שוין טויט איבער 8 יאָהר צייט, ציהען זיינע בילדער נאָך אַלץ אַ השעם עולם. ווען דאָס בילד איז געוויזען געוואָרען און דער עולם האָט זיך אַמוזירט אויפ'ן העכסטען אופן, האָט זיך פון אַ ווינקעל אין טעאַטער דערהערט אַ כליפּען פון אַ קינד, וועלכער האָט באַלד אויסגעבראָכען אין אַ ביטערען געוויין. דאָס איז געווען דער יונגער זוהן פונ'ם פערשטאָרבענעם אַקטיאָר. ער איז נאָך געווען גאָר אַ קינד, ווען דער פאָטער איז געשטאָרבען. אכט יאָהר זענען זינט דאַן אַוועק. ער האָט אָבער זיין פאָטער נישט פערגעסען. איצט האָט ער איהם דערזעהען אויף דעם בילד, אַזוי צו זאָגען, אַ לעבעדיגען, מיט אַלע זיינע באַוועגונגען, מיט זיין ליבליכען שמייכעל. פּונקט ווי ער וואָלט געשטאַנען אויף דער ביהנע אַ לעבעדיגער. האָט דאָס בילד פערקלעמט דאָס האַרץ פון דעם יונגען זוהן, און ער האָט זיך שטאַרק צעוויינט.

אַזעלכע טראַגישע סצענעס קומען פאָר גאַנץ אָפט אין האָליוואוד, אין דער קאַליפאָרניע, וואו עס וואוינען די גרויסע קינאָ-סטאַרען. די שטומע פילמען און די קלאַנג-פילמען ווערען אָפט געוויזען אַ היבשע צייט נאָכדעם ווי דער העלד אָדער די העלדין פון דעם בילד איז געשטאָרבען. ווען די דערוואַקסענע קינדער דערזעהען די בילדער נאָך זייער פאָטער'ס אָדער מוטער'ס טויט און זיי הערען זאָגאַר זייערע שטימען, צערודערט עס זייערע נערווען און זיי ברעכען צוזאַמען.

דאָס איז אָבער נישט די איינציגע טראַגעדיע, וואָס קומט אָפט אַרויס צוליב דעם, וואָס די עלטערען זענען געווען בעריהמטע סטאַרען און האָבען איבערגעלאָזען אָנ'אָנדענקען פון זייער אויסזעהען, פון זייער האַנדלונג און פון זייערע שטימען. קינדער קריגען אָפט אַ פאַלשען בעגריף וועגען זייער פאָטער, דעם קינאָ-סטאַר, וועלכער שפּילט אַ ראָלע אין די בילדער פון אַנ'אויסוואורף, אַ באַנדיט, אָדער אַ מערדער. סיי דער פאָטער און סיי די מוטער האָבען אַ היבשע אַרבייט צו ערקלערען זייער יונג קינד, אַז דער פאָטער איז גאָרנישט אַזוי שלעכט, אָדער די מוטער איז גאָרנישט אַזוי צולאָזען, ווי זיי ערשיינען אין דער ראָלע אין די בילדער.

דאָ נישט לאַנג צוריק איז געשטאָרבען דער אַקטיאָר מילטאָן סילס. ער איז געווען אַ טאַלאַנט-פולער אַקטיאָר און ער האָט זיך ספּעציעל אויסגעצייכענט אין ראָלען פון אַ באַנדיט, אַנ'אויסוואורף און פון אַ מערדער. ער האָט ספּעציעל געמאַכט אַ רושם אין דעם פילם „דער ים-וואָלף", אין וועלכער ער האָט געשפּילט די ראָלע פון דעם מערדערישען קאַפּיטאַן, וועלכער האָט נישט געוואוסט פון קיין אנדער יושר און גערעכטיגקייט ווי דער קולאַק. און מיט דער הילף פון דעם קולאַק האָט ער געהאַלטען אין שרעק זיינע מאַטראָסען און ער איז געווען אַ פולשטענדיגער הערשער איבער זיין שיף און איבער אַלע די, וואָס האָבען געאַרבייט פאַר איהם. די מאַטראָסען האָבען איהם רעספּעקטירט פאַר זיין מוט און קוראַזש. זיי האָבען איהם אָבער געהאַסט פאַר זיין מערדערישער בענעהמונג.

איין מאָל האָט דער מערדערישער קאַפּיטאַן אָנגעכאַפּט אַ מאַטראָס, וועלכער האָט נישט אַזוי שנעל געפאָלגט זיינעם אַ בעפעהל, און האָט איהם אַריינגעוואָרפען אין ים. אליין איז ער געשטאַנען ביים ברעג פון שיף און האָט צוגעקוקט מיט הנאה, ווי אַזוי אַ רעקין האָט אָפּגעביסען די פיס פון דעם מאַטראָס, און דער קרבן האָט געפיהרט אַ פערצווייפעלטען קאַמף אויף לעבען און טויט מיט דער ים-חיה. דער פערהאַרטעוועטער, ברוטאַלער קאַפּיטאַן האָט נישט געלאָזען די מאַטראָסען צו ראַטעווען דעם אומגליקליכען קרבן.

דער סוף פון דעם מערדערישען קאַפּיטאַן איז געווען אַ טראַגישער. איין מאָל האָט ער זיך צוקריגט מיט דעם קוכער פון דער שיף. יענער האָט בעשלאָסען נקמה צו נעהמען. און איין מאָל האָט ער זיך אַריינגע'גנב'עט אין דעם קאַפּיטאַנס קאַיוטע מיט אַ הייסען אייזען אין האַנט און האָט אויסגעברענט דעם קאַפּיטאַן ביידע אויגען. דער קאַפּיטאַן, כאָטש ער איז שוין געווען בלינד, האָט נאָך אַלץ נישט אויפגעגעבען זיין מאַכט און הערשאַפט איבער דער שיף, ביז די לעצטע כוחות זענען איהם אויסגעגאַנגען און ער איז געפאַלען טויט.

מילטאָן סילס האָט איבערגעלאָזען צוויי קינדער, אַנ'ערוואַקסענע טאָכטער פון זיין ערשטע פרוי, און אַ קליינעם זוהן פון דער צווייטער פרוי. די טאָכטער האָט געקענט דעם פאָטער אין לעבען. זי האָט געוואוסט, אַז פון דער נאַטור איז ער גראָדע געווען אַ גוטער און ווייכער מענש.

די דערוואַקסענע טאָכטער, וועלכע האָט געקענט איהר פאָטער אין פּריוואַטען לעבען, קען בעגרייפען, אַז די ראָלע פון דעם מערדערישען קאַפּיטאַן איז בלויז אַ טעאַטער-שפּיל, אָבער שפּיעגעלט נישט אָפּ דעם אמת'ן כאַראַקטער פון איהר פאָטער. דער דריי-יאָהריגער זוהן, וועלכער איז פערבליבען אָהן אַ בעגריף וועגען דעם ווירקליכען כאַראַקטער פון זיין פאָטער, ווען ער וועט זעהען דאָס בילד, וועט ער נישט קענען פערשטעהען, טראָץ אַלע ערקלערונגען, אַז זיין פאָטער איז גאָר געווען אַנ'איידעלער און ווייכער מענש. די אַלמנה פרוי סילס, האָט אַ קאָפּיע פון דעם בילד, אָבער זי האַלט עס פערשלאָסען אין אַ סייף. זי זאָגט, אַז זי גלויבט נישט, אויב זי וועט ווען ס'איז ווייזען דאָס בילד צו איהר, כדי ער זאָל נישט האָבען קיין פאַלשען בעגריף וועגען זיין פאָטער.

אַנ'ענליכע געשיכטע האָט פּאַסירט מיט דעם פילם-אַקטיאָר פרעד טהאָמסאָן, וועלכער איז געשטאָרבען מיט צוויי יאָהר צוריק. דער לעצטער פילם אין וועלכען ער איז אויפגעטראָטען, האָט זיך גערופען „דזשעסי דזשעימס". און האָט פאָרגעשטעלט דאָס לעבען און טעטיגקייט פון דעם בעריהמטען באַנדיט מיט דעם זעלבען נאָמען. אין דעם בילד ווערט פאָרגעשטעלט ווי פרעד טהאָמסאָן, אַלס „דזשעסי דזשיימס", מאַכט אַנ'אָנפאַל אויף אַ באַנק און שפּרינגט אריבער פון אַ הויכען מויער, כדי צו ענטלויפען פון דער פּאָליציי. זיין קינד איז איצט פיער יאָהר אַלט. דאָס בילד ווערט נאָך אָפט געוויזען. וואָס פאַר אַ בעגריף וועט דער פיער-יאָהריגער פרעדי האָבען וועגען זיין פאָטער, ווען ער וועט איהם זעהן אין דער ראָלע פון אַ באַנדיט.

איידער פרעד טהאָמסאָן איז געוואָרען אַ פילם-אַקטיאָר, איז ער געווען אַ גלח און האָט געפּרעדיגט ליבע און רחמנות צו אַלע מענשען. אין דער צייט פון דער מלחמה איז ער אוועקגעפאָהרען אויפ'ן שלאַכטפעלד צו ערמוטיגען די סאָלדאַטען. ער איז געווען אַ פעסט-געבויטער יונגערמאַן, און אַ גוטער אַטלעט נאָך פון זיינע סטודענטען-יאָהרען. אום צו אַמוזירען די סאָלדאַטען האָט ער אָפט אַראַנזשירט פאָרשטעלונגען, אין וועלכע ער האָט געשפּילט די הויפּטראָלע. ער האָט אַרויסגעוויזען גרויס טאַלאַנט, און דאָרט איז ביי איהם געבוירען געוואָרען דער געדאַנק צו געהן אין פילם.

דער יונגער פרעדי האָט אָבער זיין פאָטער נישט געקענט אין ווירקליכען לעבען, און ער וועט פיליכט נישט פערשטעהען, אַז אין דער אמת'ן איז ער גאָר געווען אַ צאַרטער מענש. שטרענגט זיך אָן די מוטער, אַז דאָס קינד זאָל קיין מאָל נישט זעהען זיין פאָטער אין דעם פילם „דזשעסי דזשיימס". זי צווייפעלט אָבער אליין, אויב דאָס וועט איהר געלונגען. דאָס קינד, ווען ער וועט עלטער ווערען, וועט ער וואהרשיינליך הערען פון פריינד אָדער בעקאַנטע וועגען זיין טאַלאַנטפולען פאָטער, און וועגען די ראָלען, וואָס ער האָט געשפּילט, און ער וועט זיך פאָרשטעלען די זאַך נאָך ערגער, ווי עס איז געווען. דעריבער האַלט די מוטער פערשלאָסען אַ קאָפּיע פון דעם בילד, כדי, אַז ווען ד'ר זוהן וועט עלטער ווערען, און וועט קענען בעגרייפען זאַכען, וועט זי איהם ציינען דאָס בילד און ערקלערען דעם אמת'ען כאַראַקטער פון זיין פאָטער.

נייעס! 26 שעה ברענען
גאַראַנטירען די ספּעציעלע פּרעפּאַרירטע „POLO" פלייגע ליכטלעך פּרייז 30 גר.
צו בעקומען איבעראַל. גאַראַנטירטע קוואַליטעט.
נישט קאָפּטשען! :—: זיכער אין ברענען!
Fabryka świec „POLO" — WARSZAWA — Czerniakowska 203
ווידערפערקויפער הויכע ראַבאַטען.

די אַסימילאַציע איז אומגעגליד

(ענדע פון דער 3-טער זייט).

די יודען צו די אַלגעמיינע סטודענטישע אָרגאַניזאַציעס. עס איז געשטעלט געוואָרען די פראַגע, פאַרוואָס אַנערקענט נישט די רעגירונג די דיפּלאָמען פון די העברעאישע און יודישע שולען, בעת אויסלענדישע אוניווערסיטעטען אַנערקענען זיי יאָ, עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז פאַר די יודישע סטודענטען ווערען געמאַכט דע פאַקטאָ כל-המיני שוועריגקייטען אַנצוקומען אין אוניווערסיטעט א.א.וו.

פּראָפ. רעדינג און דער פערטרעטער פון דער פּוילישער סטודענטנשאַפט וואָראָשינסקי האָבען פערטיידיגט דעם פּוילישען שטאַנדפּונקט. זיי האָבען אָנגעוויזען אויף די עקאָנאָמישע שוועריקייטען פון פּוילען, אויף דער איבערפּראָדוקציע פון יודישער אינטעליגענץ, אַז די אויפגאַבע פון די פּוילישע אוניווערזיטעטען איז צו שאַפען אַנ'עליטע, וועלכע זאָל שטעהען אין דינסט פון פּוילישע פאָלק און פון דער מדינה. ה' וואָראָשינסקי איז מסכים מיט דער נויטיגקייט, אַז די יודישע און נישט-יודישע סטודענטען אין פּוילען זאָלען קומען צו אַ הסכם צווישען זיך בנוגע אַ פרידליכער קאָאָפּעראַציע.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקה.
און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער.
קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבינעט ראַסמעטיק.
— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדערע וואַרטע-צימער פאַר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה
אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכב בטח ושענן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם וועלט נאָר הגוטען און בויזא
פון ד. מאַנעלא
וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פּיעטריקאַווער 17, לינקע אָפיצינע
פּאַרטער, טעל. 124-95
וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פּינקטליך און געוויסענהאַפט געשריבען אַ-לערליי ביטעס: ציווילנע, קאָרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָקאַטיאָנס, קלויזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אוישאַנד ראַזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
בעמ.: קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיג'ט במשך פון 24 שעה
מיט אַכטונג ד. מאַנעלאַ,
פּיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

דער „פּוילישער שטערן" (14

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן פון דעם וועלט-קריג

— הייסט עס, אַז איהר האָט שוין עמיצען אַרעסטירט? — האָט האַרי אַ פרעג געטון.

— יאָ, מיט צוויי וואָכען צוריק. דאָס איז אַ בכבוד'ער ענגלישער סוחר, וועלכער האָט ליקווידירט זיינע געשעפטען, און לעבט פונ'ם גרייטען. הייסען הייסט ער בעלפאַרד. מיר האָבען איהם געכאַפּט, אַזוי-צוזאָגען, ביי דער האַנד.

— אַנ'ענגלענדער?!

— נישט אינגאַנצען.... מען האָט איהם געהאַלטען פאַר אַנ'ענגלענדער כל זמן ער האָט זיך פערנומען אין ענגלאַנד מיט לעגאַלע געשעפטען. פאַקטיש אָבער איז ער אַ דייטש און זיין ריכטיגער נאָמען איז וואָלפגאַנג בריל. ער איז, ווייזט אויס, מיט אַ צוועלף יאָהר צוריק אַרויסגעשיקט געוואָרען קיין ענגלאַנד מיט דער אויפגאַבע צו שאַפען זיך אַ סאָלידע און בכבודע פּאָזיציע אין דער געזעלשאַפט, כדי דערנאָך צו אויסניצען זי אין פאַל פון אַ מלחמה.

— אויב אָבער איהר זענט איבערצייגט אין זיין אָנגעהערען צו דער אָרגאַניזאַציע, וואָס דאַרף איך נישט שווער אָנקומען צו פּאַקען די איבעריגע מיטגלידער איהרע.

— דאָס איז נישט אַזאַ לייכטע זאַך, ווי איהר שטעלט זיך פאָר. אַ מענש, וואָס פיהרט אָן מיט אַזאַ מין אָרגאַניזאַציע איז אַ מייסטער אין זיין בערוף, און מיט בלויזע השערות קאָן מען אַזאַ איינעם נישט גענומען. ער האָט פאַראויסגעזעהן אַלע עווענטועלליטעטען. נישט קוקענדיג דערויף, וואָס מיר האָבען ביי איהם, ביי ברילן, הייסט עס, געפונען אַ גאַנץ באַנד דאָקומענטען, וואָס בעשטעטיגען זיין שפּיאָנישע אַרבייט אין מיניסטעריום, האָבען מיר נישט געקאָנט פעסטשטעלען, פונוואַנען ער האָט זיי בעקומען, און וועמען ער בעדאַרף זיי אַריבערשיקען... פון דעם געפונענעם איז פאַר אונז קלאָר, אַז דער הויפּט-שפּור פיהרט צו דער טענצערין ביר-על-דין..

— הייסט עס, אַז איצט איז זי שוין פערטיג?

— מיר האָבען ביי ברילן געפונען אַ בריף געשריבען אין פראַנצויזיש, אָהן אַ דאַטום און אָהן אַנ'אַדרעס, אין וועלכען די טענצערין ווערט הייס רעקאָמענדירט דעם „מיסטער בעלפאַרד", ער זאָל פאַר איהר זאָרגען.

— ווער האָט אונטערגעשריבען דעם בריף?

— עס זענען בלויז אונטערגע'חתמ'עט צוויי אותיות: מ. פּ. איהר וועט איהם זעהן, וועט איך וועל איך איבערגעבען אַלע נויטיגע מאַטעריאַלען.

— צי מיינט איהר נישט, אַז דער דאָזיגער רעקאָמענדאַציע-בריף קאָן זיין אַ גאַנץ אומשולדיגער?

— ניין, אין דער הינזיכט צווייפעל איך נישט. ער איז אָנגעשריבען אויף דייטש פּאַפּיר, דער כתב איז אַ פעסטער, אַ ווייבליכער און האָט קיין שום שייכות נישט מיט פראַנצויזיש, און אגב, כאָטש ס'איז אָנגעשריבען לויט אַלע כללים פון דער גראַמאַטיק, איז עס דאָך צוזאַמענגעשטעלט אַזוי פּאַל-שמוגעדיק, אַז מ'קאָן גלייך זעהן, אַז עס איז קיין שום פראַנצויז. מ'קאָן מיט דער גרעסטער כפרהייט זאָגען, אַז דער מחבר פונ'ם בריף איז אַ דייטש.

עס איז ענטשטאַנען אַ שטילשווייגען.

האַרי האָט אַרומגעטראַכט דאָס אַלץ, וואָס ער האָט געהערט פונ'ם קאָמענדאַנט.

— און וועגען מאָרד, וואָס קאָנט איהר מיר זאָגען?

דער קאָמענדאַנט האָט אַ ציה געטון מיט די פּלייצעס.

— איך זוך אַליין די סיבה, אָקוויט, און איך קאָן נישט דערגעהן.... דאָס, וואָס פרייליין קוויטמאַן איז מיין פּריוואַט-סעקרעטאַרין קאָן נישט דינען אַלס גענוגענדער מאָטיוו.... פאַרוואָס עס איז דערמאָרדעט געוואָרען אַנ'אומשולדיגער אַלטער מאַן, וועלכער האָט קיין אַהנונג נישט געהאַט, וואו עס דינט זיין טאָכטער, און פאַרוואָס נישט זי אַליין — דאָס איז אַ גרויסע פראַגע?.... איך צווייפעל נישט, אַז בערנעי זאָגט דעם ריינעם אמת, און איך מיין, אַז אויך דער געהיים-אַגענט מערנהאַליץ איז אין דעם איבערצייגט.... ווען כ'האָב זיך צום ערשטען מאָל טעלעפאָניש דערוואוסט וועגען דעם מאָרד, האָב איך גערעכענט, אַז מיר וועלען אַוודאי געפינען שפּורען פון דער שפּיאָנען-אָרגאַניזאַציע, וועלכע מיר זוכען אַרום... איהר דאַרפט וויסען, אַז אויף די שטריק, מיט וועלכע דאָס פרייליין קוויטמאַן איז געווען געבונדען, האָט מען געפונען האָר פון דער טענצערין.... צי איז עס פּשוט אַ צופאַל.... אָדער.... עס לייגט זיך עפּעס נישט אויפ'ן שכל...

— איהר מיינט, אַז נור-על-דין האָט געקאָנט דערהרג'ענען דעם אַלטען קוויטמאַן?.... מיר לייגט זיך עס עפּעס אויך נישט אויפ'ן שכל...

דער קאָמענדאַנט האָט זיך אויפגעשטעלט, און טיף אַ זיפץ געטון:

— עס זענען נישטאָ קיין שום אומעגליכע זאַכען אין אונזער פּראַקטיק! איצט איז 24 נאָך צוויי, און האַלב דריי דאַרף ביי מיר זיין דער לייטער פון דער פראַנצויזישער קאָנטער-ספּיאָנאַזש.... ער האָט זעהר פיינד, אַז מען לאָזט איהם וואַרטען.

— מיר האָט זיך אויסגעוויזען, אַז איהר האָט בעשטימט דעם קאַפּיטאַן שטערנג אויף צוויי אַ זייגער....

— איך האָב דעם צוזאַמענטרעף אָפּגעלייגט אויף זעקס אַ זייגער.... ער קאָן גוט די טענצערין נור-על-דין, און קאָן געבען מערנהאַליץ'ן וויכטיגע אינפאָרמאַציעס.... איך מיין, אַז איהר וואָלט זיך איצט געדאַרפט זעהן מיט דער פרייליין קוויטמאַן... איהר ווייסט דאָך, וואו איהר קאָנט זי טרעפען.... צום ווידערזעהן.... איך מיין, אַז מיר וועלען זיך איצט לאַנג נישט זעהן, אָקוויט.

— לאַנג זיך נישט זעהן! פאַרוואָס!?

— ווייל איהר קעהרט זיך צוריק קיין פראַנקרייך.

— צוריק קיין פראַנקרייך?... ווען?...

— היינט אין אָוונט! צוזאַמען מיט דער שיף פון די בעאַרליבטע.

האַרי האָט פערוואונדערט געקוקט אויפ'ן קאָמענדאַנט, און אַ שמייכעל געטון.

— איהר רעדט צו מיר רעטענישען.... הלמאי זאָל איך זיך אַזוי שנעל צוריקקעהרען קיין פראַנקרייך?...

— אַך יאָ! איך האָב פערגעסען צוצוגעבען דעם עיקר: איהר וועט זיך צוריקקעהרען קיין פראַנקרייך, כדי אָנצוקומען אויפ'ן פראָנט.

— כדי אָנצוקומען אויפ'ן פראָנט?!

(פאָרזעצונג קומט).

א פאריזער יודיש יונגעלע

א סטאר פון א גרויסע פראנצויזישע פילם

אַ פאַריזער יודיש יונגעלע פון צעהן־יאָהר, אַ סטאַר פון אַ גרויסען פראנצויזישען פילם! אַ קינד פון אַ בעקאַנטער פאַריזער יודישער פאַמיליע!

איך בין אוועק צו דער שעפערין פון דעם נייעם פילם אַדאַם מאַרי לואיז איריב, די ערשטע פראַנצויזישע פרוי־רעזשיסערין פון טאָן־ און שפּראַך־פילם, אויספרעגען זי וועגען איהר ווערק און וועגען דעם קליינעם יודישען סטאַר.

* * *

— מאַדאַם!

אַ יונגע, אינטערעסאַנטע פרוי האָט מיה זיך אויפגעהויבען פון איהר אָרט. צוויי גרויסע בערוועזע אויגען האָבען אויפגעלויכטען:

— אַח, דאָס זענט איהר?

די יונגע דאַמע האָט זיך צוריקגעזעצט. אַ קניה אויף אַ קניה. אַ האַנד אויפ׳ן אָפענעם קלאַוויר. די בליקען פערקוקט, ווייט, בערוועז און מיט אַנגסט: — די פּרעמיערע? דער עקזאַמען? — — נאָך אַכט חדשים שווערער אַרבייט אין סטודיע און אין די וואָגעזען־בערג. נאָך חדשים אַנשפּרענגונג, וואָס האָבען געלאָזט אַ מידען סטעמפּעל אויף דעם דינעם, פיינעם און אינטעליגענטען פּרויען געזיכט: וועט ער קומען? וועט ער קומען, דער ערפאָלג? — מאַרי לואיז איריב האָט שוין רעזשיסירט עטליכע פילמען. אָבער דער? — די דאָזיגע בעריהמטע און פּאָפּולערע דייטשע פּאָעמע „ערלקעניג“, וועט זי האָבען ערפאָלג? אַ פילם, אַ פּאָעמע? — — איהר חלום, וואָס איז לאַנג צוגעגרייט געוואָרען.

איהרע בליקען בלאָנדזשען אַרום אויף די ווענד פונ׳ם צימער, פונ׳ם בעשיידענעם גרויסען צימער פול בילדער און געשמאַק. אויפ׳ן טיש פינקלען ווייןגלעזער און אין ווינקעל גליהט דער קאַמין.

— מיין פילם? — ווי איך האָב איהם אויפגעפיהרט? איך האָב זיך אינספּירירט פונ׳ם ווערק פון געטע. ווער קען עס נישט? יעדער, וואָס האָט געהערט דעם נאָמען „ערלקעניג“, דעקלאַמירט ער דאָך גלייך די ערשטע פראַזען:

„ווער רייטעט זאָ שפּעט דורך נאַכט און ווינד?
„עס איזט דער פאָטער מיט זיינעם קינד“...

מאַדאַם איריב איז אומרוהיג. עס איז אַזוי פערשטענדליך. איך אוועקד האַרף דער פילם אַוועק אין דער ברייטער וועלט, אין אַ פראַנצויזישער און דייטשער ווערסיע. זי אַליין פיהלט שוין ווייניג דעם פילם: —

— 400 מאָל האָב איך איהם שוין געזעהען.
— און דאָך, מאַדאַם?

די גרויסע טיפע אויגען ציטערען זיך אָן מיט אַ וואַרימען פייער. אויפ׳ן אידעלען ווילענספולען געזיכט שוועבט צופרידענהייט, די ליפּען שמייכלען: —

— און דאָך? — און דאָך בין איך צופרידען פון איהם.

מען רעדט, מען דערצעהלט קלייניגקייטען, עס קומען אָן מאַדאַם איריב׳ס מיטאַרבייטער זשאַן מאַרגעריט, דער זוהן פונ׳ם בעריהמטען שרייבער וויקטאָר מאַרגעריט, דער בעקאַנטער פראַנצויזישער אַקטיאָר לאַגרענע און דער סטאַר פון פילם — דאָס קליינע יודישע יונגעלע ריימאָנד לאַפאָן! — ער איז בלאָנד און בלאַס און האָט בלויע אויגען. זיין פאָטער איז דער גוט בעקאַנטער שמואל לאַפאָן אַ לעדער פאַבריקאַנט, אַ שוועסטער זיינע איז אַ בעקאַנטע זינגערין.

ער האָט געבראַכט מאַדאַם איריב בלומען.

— ווי אַזוי האָט איהר איהם אויסגעפונען, מאַדאַם? —

פשוט דורך אַנ׳אַנאָנס. און עס איז נישט לייכט אָנגעקומען. 300 קינדער זענען געקומען נאָכ׳ן אַנאָנס. קיין איינער האָט נישט געטויגט, איך בין געוואָרען אויפגערעגט און פערצווייפעלט, וואו וועל איך נעהמען אַ פּאַסענד קינד? איך בין אוועק אַ מידע אַהיים און אָנגעזאָגט:

— שיקט מיר צו אַ קינד, וואָס זאָל זיין בלאָנד בלאַס, איידעל און זאָל האָבען בלויע אויגען מיט לאַנגע וויהעס.

אויף מאָרגען איז געקומען ריימאָנד.

איך האָב איהם אָנגעקוקט, מיין האַרץ האָט זיך דערפרייהט.

אַ אייד׳על בלאַס יונגעלע, בלאָנד און שעהן, מיט בלויע אויגען איך האָב איהם געהייסען רעדען, ווייל עס איז געווען דאָך אַ קלאַנג פילם. זיין שטימעלע האָט געקלונגען קלאָר וואַרים און ריהרענד. איך האָב איהם געפרעגט, צי קען ער דייטש. ער האָט געקענט.

— איך קען יודיש! —

איך האָב גענומען איינשטודירען מיט איהם זיין ראָלע. איך בין געווען פערוואונדערט פון זיין אינטעליגענץ און דעם לעבעדיגען איבערנעמען זיך. אַזאַ יונג קינד! —

די רעזשיסערין גיט איבער ווירקליך שטורענדע איינצעלהייטען. דאָס יונגעלע האָט זיך טיף איינגעלעבט אין זיין ראָלע, ער האָט מיטגעמאַכט אַלע שווערע מאָמענטען פון די אויפנאַמעס אין די וואָגעזען בערג. אין ווינט, אין רעגען און שטורם. ער האָט באַגעפאָלגט יעדע סצענע אַפילו די, וועלכע ער האָט נישט געשפּילט. נישט געוואָלט איבערייסען די שטימונג פון דער פילם אַקציע. און אַזוי דעך, אַזוי אינטעליגענט אַלעס פערשטאַנען און אַזוי טיף און אַזוי ריהרענד אַלעס איבערגעגעבען, אַז עס איז אַרויסגעקומען ווירקליך אַ הויכע, העכסט קינסטלערישע און טיף מענשליכע קרעאַציע פון זיין קינדער ראָלע.

באַר דאַ צושמייכעלט זיך די יונגע דאַמע: —

— מיינט, אַז מיר האָבען די גאַנצע צייט געלעבט גוט — קושט זי דעם יונגעל אין קאָפּ — געדענקסט ריימאָנד יענעם פריהמאָרגען ווען דו ביזט אַ מידער אַנטשלאָפען געוואָרען אויפ׳ן רוקען פון פערד! —

דער קליינער ריימאָנד פערענטפערט זיך.

— אַח, איך בין נישט געשלאָפען אַ גאַנצע נאַכט.

מאַדאַם איריב דערצעהלט ווייטער מיט גרויס געלעכטער: —

— האָב איך דיך דעמאָלסט געוואָלט אָבשמייסען! — — איך האָב דיר געדראָהט, אַח! —

אָבער איהר האָט עס נישט געטון! — ווייל דער „קליינער "סטאַר ראַטעוועט די לאַגע און בלייבט אַביסעלע פערשעמט.

— האָסט ליב קינא? —

— ווי מיין לעבען! —

דאָס שלאַנק שעהן יונגעלע איז פול האָפנונגען. ער דערצעהלט קליינע עפּיזאָדען פונ׳ם פילם ער רעדט שעהן: —

— „איך האָב געחלומט“ — „איך האָב געזעהען שעהנע פּעטען!“ — —

י. חאמסקי.

דער היטלעריסטען־פיהרער דר. געבעלס

ווידער פערמשפט פאר אנטיסעמיטיזם

בערלין (יט״א) דער פיהרער פון די בערלינער היטלעריסטען ד״ר געבעלס, וועלכער איז די טעג דורכ׳ן בערלינער געריכט פערמשפּט געוואָרען צו בעצאָהלען 1500 מאַרק געלד־שטראָף פאַר בעליידיגען אויף אַ העסלין־אַנטיסעמיטישען אופן דעם בערלינער פאָליציי־פּרעזידענט ד״ר בערנאַרד וויס, איז איצט ווידער געשטאַנען פאַר׳ן בערלינער געריכט פון געשוואוירענע צוליב אַ צווייטער פּראָצעס בעליידיגונג געגען דער פּערזאָן פון ד״ר וויס, אין אַנ׳אַרטיקעל אין היטלעריסטען־אָרגאַן „אַנגריף“ פון יוני 1928 האָט ד״ר געבעלס שאַרף בעליידיגט דעם ד״ר וויס אומפערעפענטליכט אַ געדיכט פון העצערישען אַנטיסעמיטישען אינהאַלט. דאָס געריכט האָט ד״ר געבעלס׳ן פערמשפּט צו אַ געלד־שטראָף פון 2000 מאַרק, וואָס קען פערביטען ווערען אויף 40 טעג אַרעסט, חוץ דעם צו אַ געלד־שטראָף פון 500 מאַרק אָדער 10 טעג אַרעסט.

בעת דער פאָרזיצער פון געריכט האָט געלעזען די מאָטיווען פון אורטייל, האָט זיך אין זאַל געהערט אַ הויכער אויסרוף „זאָל לעבען היטלער“. דער געריכטס־פאָרזיצער האָט געהייסען תיכף שליסען די טהירען און אויפגענומען די פּערסאָנאַלען פון אויסרוף־מאַכער. דאָ האָט זיך אַריינגעמישט ד״ר געבעלס, וועלכער האָט אויסגערופען: „דריי חדשים תפיסה פאַר דעם מאַן“.

נאָך אַ קורצער בעראַטונג האָט דאָס געריכט פעראורטיילט דעם צווישענרופער צו בעצאָהלען 10 מאַרק געלד־שטראָף און ד״ר געבעלס׳ן — צו 100 מאַרק געלד־שטראָף פאַר אונפּאַסיגען פערהאַלטען זיך לגבי דעם געריכט.

DR. MED. H. LUBICZ
ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאַנגס־שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאַג און יו״ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע־זאַל.

אויטאגענישע שווייסונגען
מעטאל־בעארבייטונגען
שלאסעריי־ארבייטען
מאשינען־טיילען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאנסטאנטינער 11/13
(רוג זאַכאַדניאַ)

די שטייגעדיגע צוריקוואנדערונג

פון די מעבר־לים־לענדער קיין פוילען

גדיניאַ (יט״א) לויט אַ סטאַטיסטיק פון דער היגער פּאָרט־פערוואַלטונג זענען אין פערלויף פון די ערשטע דריי חדשים פון היי־יאָהר צוריקגעקומען פון די עבר־לים לענדער דורך דעם גדינער פּאָרט 239 רעעמיגראַנטען, בעת אין די זעלבע דריי חדשים אין יאָהר 1930 זענען נאָר צוריקגעקומען 158 רעעמיגראַנטען.

די גאַנצע אויסוואַנדערונג אין דער זעלבער צייט דורך גדיניאַ צו אַלע איינוואַנדערונגס־לענדער האָט בעטראָפען 2647 עמיגראַנטען, בעת אין יאָהר 1930 איז אין דער זעלבער צייט געווען 4279 עמיגראַנטען. דערביי דאַרף בעמערקט ווערען, אַז אין פערגאַנגענעם יאָהר איז די פּוילישע עמיגראַציע אויך געגאַנגען דורך דעם דאַנציגער פּאָרט און פון 1־טען יאַנואַר ה. י. האָט דער גדינער פּאָרט בעקומען אַ מאָנאָפּאָל אויף דער עמיגראַציע און טראַנזיט אַלעמען איז די עמיגראַציע דורך גדיניע זעהר שטאַרק געפאַלען ביי דער אויסוואַנדערונג און געשטיגען ביי דער צוריקוואַנדערונג פון די איבערגעלענדער קיין פוילען.

דער אנטייל פון די יודען אין דער דייטשער רייכסוועהר

בערלין (יט״א) די „צענטראל־פעראיין־ציי־טונג“ טיילט מיט, דאָס אין דער דייטשער רייכסוועהר דינען נישט מעהר ווי 8 יודישע זעלנער, בעת לויט דער פּראָפּאָרץ פון דער יודישער בעפעלקערונג דאַרף דער יודישער אַנטייל בעטרעפען 34 אָפיצירען און 864 זעלנער.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
רענטגען־אינסטיטוט
און ערצליך־דענטיסטישער קאבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116-33
ד״ר גאלדשטיין־פאלאק אויגען־קראנקה. פון 1–2
ד״ר וויינבערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1–2 און פון 6–7
ד״ר יוסטמאן נערווען־קראנקה. פון 12–2
ד״ר סטופעל רענטגען פון 12–2 און 4–6
ד״ר פאפיערני פרויען־ און געבורטס־הילף פון $11^{1}/_{2}$–1
ד״ר האנטאר כירורגישע קראנקה. פון 5–6
ד״ר ראקאווסקי נאז, האלז און אויערן־קר פון 10–11, 2–3 און פון 6–7
ד״ר ראזענצווייג קינדער־קראנקהייטען פון 11–12 און פון 4–5
ד״ר רוזשאנער הויט־ און געשלעכטס־קר. פון 1–2
נ. ראזעס צאהן־ארצט פון 9–1
א. גראדזענשיק צאהן־ארצט פון 3–7
צאהן־פונדהיילונג, בעלייכטונגען, קאראנען, טאפטען א.א.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א רענטגען־אינסטיטוט. — היילונג פון הויט־קראנקהייט פון קאפ (פארך) מיט רענטגען־שטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכליכטונג, קווארץ־לאמפען, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע.
אלע מעגליכע אנאליזען.
אימפונגען נעגען שארלאך (שקארלאטין).
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיטען איז שטאט.

ר. איזראעל.

אויף זינדיגע וועגען

סענסאציאנעל־ערא־טישער ראמאן פון לאדזער לעבען

(69

— וואָס הייסט איהר האָט אומזיסט חושד געווען, איז דאָקטאָר סאַפיר אויפגעשפּרונגען פון אָרט.

— יאָ, אומזיסט, ווייל מיין זוהן איז אינגאַנצען נישט ערמאָרדעט געוואָרען.

— נאָר וואָס דען איז מיט איהם געשעהען?

— ער האָט זיך אַליין דאָס לעבען גענומען.

— וואו האָט איהר בעוויזען דערויף, גיט מיר די בעווייזען.

— איך קען אייך געבען, ליבער הער, איך וויל נישט נעהמען אויף מיין געוויסען אַזאַ חטא, אַז איך זאָל דאָס האַלטען אין מיר, אַז איך זאָל ווייטער מאַכען אַ סוד דערפון וואָס קען ברענגען אויף אַנ׳אַנדער מענשען אַ גרויסען אומגליק.

דאָקטאָר סאַפיר האָט לויט דעם געפיהרטען געשפּרעך בעמערקט, אַז ער האָט צו טון מיט אַ פערשטענדיגע, געבילדעטער דאַמע און האָט זי געלאָזט אויסרעדען.

— איך בין געווען אַליין מיט מיין אומגליק, האָט די פרוי יאַנאָטאַנסאָן ווייטער דערצעהלט. איך האָב געגלעט און בעקוקט מיין זוהנס פאָטאָגראַפיעס, איך האָב געוואַשען זיינע וועש, געפּוצט זיינע שיך און זיינע מלבושים הגם איך האָב אַליין נישט געוואוסט, נאָך וואָס איך טו דאָס. איינמאָל האָב איך געפּוצט מיין זוהנס בייטעם אַנצוג, אינ׳ם פּוצען האָב איך דערפיהלט עפּעס אַ פּאַפּיר, איך האָב אַריינגעשטעקט די האַנד אין קעשענע און טאַקע אַרויסגענומען אַ קאָנווערט, וועלכער איז געווען אַדרעסירט:

„צו מיין ליבער מוטער“. דאָס איז געווען דער אָנצוג, וועלכע איך האָב אָפּגענומען פון אַקאַדעמישען הויז נאָכ׳ן טויט פון מיין ראַפאַעל, מיך האָט דער דאָזיגער אַדרעס שטאַרק פעראינטערעסירט, און איך האָב אויפגעריסען דעם קאָנווערט דאָס איז געווען אַ בריף פון מיין זוהן צו מיר.

די אַלטיטשקע האָט אַרויסגענומען פון איהר האַנדבייטעל אַ בריף און איהם איבערגעגעבען דעם דאָקטאָר סאַפיר.

דער דאָקטאָר האָט פיבערהאַפט געכאַפּט דעם בריף און איהם געלייענט: „מיין ליבע, טייערע מוטער! איך ווייס וויפיל צער און פיין איך וועל דיר פערשאַפען, איך ווייס וואָס פאַראַ פערברעכען איך בעגעה איבערלאָזענדיג דיך אַליין אויף גאָטס בעראָט, איך גיב מיר אָפּ אַ חשבון פון דעם, אַז איך רויב צו ביי דיר אַלע דיינע ערוואַרטונגען און האָפנונגען פון לאַנגע, לאַנגע יאָהרען, אָבער, ליבע מוטער, איך קען נישט אַנדערש. צופיל האָב איך מיך פערפלאָנטערט אין דער נעץ פון שמוציגען לעבען, אַז איך זאָל מיך קענען אַרויסבעקומען פון איהר. איך טאָר און קען נישט ווייטער לעבען, ווען דו זאָלסט וויסען, מוטער, ווי איך האָב מיך די לעצטע צייט געפייניגט, וויפיל איך האָב געליטען, וואָלסטו מיר אפשר מוחל געווען“.

איך בין בעגאַנגען שרעקליכע חטאים בנוגע דער פּאַרטיי, וועלכער איך האָב אָנגעהויב געדינט און דאָן בנוגע מיינע חברים, איך האָב שרעקליך געזינדיגט געגען זיי, צוריק געהען האָב איך שוין נישט געקענט איך בין דעמאַסקירט געוואָרען. איך האָב אָבער נאָך געהאַט איין און איינציגע האָפנונג דאָס איז געווען מיין ליבע צו אַ מיידעל, צו אַ מיידעל אַ מלאך, אַ גאָט, אַ מיידעל, וועלכע וואָלט אפשר געקענט היילען מיינע וואונדען, וועלכע וואָלט אפשר מיין צוקונפט געזיכערט, אָבער הייבט האָט זיך אויך מיין דאָזיגער טרוים געענדיגט, הייבט איז זי געווען ביימיר און מיך אָפּגעשטויסען פון זיך, אינגאַנצען מיינע האָפנונגען געראַבט, צוליב דעם האָב איך בעשלאָסען אָוועקצוגעהען פון דעם לעבען, וועלכעס איז געווען אַזוי יגרויזאַם פאַר מיר. איך בעשולדיג קיינעם נישט אין מיין טויט, איך געה אוועק אויף דער וועלט פון אמת מיט מיין פולען בעוואוסטזיין, איך האָב צו קיינעם קיין טענה נישט, מיין איינציגער וואונש איז, אַז מיין טייערע, גוטע מאַמע זאָל מיר מוחל זיין“.

דאָקטאָר סאַפיר האָט פערענדיגט דאָס לייענען דעם בריף און נישט געגלויבט, אַז ער האָט דאָס ווירקליך געלייענט, ער האָט זיך אויסגעווישט די אויגען און נאָכאַמאָל געלייענט און דאַן נאָך אַ דריטען מאָל.

דעם דאָקטאָרס פנים האָט אויפגעלויכטען, ער האָט נישט געוואוסט וואָס ער זאָל אָנהויבען פאַר פרייד און שמחה צו טון, ער איז געגאַנגען הין און צוריק איבערן צימער און געטראַכט.

די אַלטע פרוי האָט אָבער אָנגעהויבען ווייטער צו דערצעהלען: ווען איך האָב איבערגעלייענט דעם דאָזיגען בריף האָב איך געחלשט. איך האָב נישט פערשטאַנען וואָס אין איהם איז געשריבען, איך האָב אָבער בעשלאָסען קיינעם וועגען דעם נישט צו דערצעהלען, איך האָב נישט געוואָלט מיין אָרימען ראַפאַעלס נאָמען בעשמוצען. איך האָב זיך געטראַכט:

— סיי ווי סיי לײדעט קיין אומשולדיגער מענש נישט דערביי, סיי ווי סיי קען מען קיינעם נישט חושד זיין אין דעם מאָרד, טאָ זאָל אַלץ בלייבען ביים אַלטען, דעם בריף האָב איך אָבער זעהר זאָרגפעלטיג בעהאַלטען, אפשר וועט ער מיר נאָכאַמאָל צונויף קומען, אַזוי איז אוועק אַ לאַנגע צייט, מיט עטליכע וואָכען צוריק אין אַ פריהמאָרגען איז אַריינגעלאָפען צו מיר אַ שכנטע, צופלאַמטע האָט קוים געדוישעט און זיך געווענדעט צו מיר.

— פרוי נאַטאַנסאָן, זעהט וואָס קען פּאַסירען, פרוי נאַטאַנסאָן זעהט וואָס קען אַלץ פּאַסירען.

— וואָס איז געשעהען, האָב איך נייגיריג געפרעגט.

— וואָס ס׳איז געשעהען? איהר ווייסט נאָך נישט? די גאַנצע שטאָט קאָכט דאָך, אַלע רעדט דאָך דערפון?

— אָבער וואָס איז געשעהען זאָגט מיר.

— מ׳האָט דאָך ענטדעקט דעם מערדער פון אייער זוהן, אַלע צייטונגען זענען דאָך פול דערמיט.

— מ׳האָט געכאַפּט דעם מערדער פון מיין זוהן האָב איך זיך איבערגעפרעגט.

— יאָ און שטעלט אייך פאָר ווער דאָס איז, אַנ׳אַריסטאָקראַטישע פרויליין, אַ מיליאָנערס אַ טאָכטער, דעם פאַבריקאַנט גוטמאַנס אַ טאָכטער.

מיין שכנטע האָט מיר דערלאַנגט אַ צייטונג און איך האָב זי אינגאַנצען איבערגעלייענט. איך האָב מיך גאָרנישט אָנגערופען, נאָר האָב זיך שטאַרק פונאַנדערגעוויינט, פון דעמאָלט אָן, מיין ליבער הער, האָט די אַלטיטשקע דערצעהלט בין איך שוין נישט געשלאָפען גאַנצע נעכט. מיין געוויסען האָט מיך געפּלאָגט, איך האָב דאָך אויף מיין אַלטע יאָהרען נישט געקענט נעהמען אויף זיך אַזאַ זאַך און איך בין אַהערגעקומען...

דער דאָקטאָר סאַפיר האָט אָבער שוין גאָרנישט געהערט דעם סוף פון פרוי נאַטאַנסאַנס ערצעהלונג און האָט געהאַלטען דאָס טעלעפאָן־טרייבעל בייב אויער.

(המשך קומט).

קינא פריהער פלאדא **ERA**

זאווישא 22 (באלוט)

פארשטארקטער ארקעסטער אונטער דער לייטונג — פון ג' עסטרייכער. —

אנהויב 5 נאכמ. שבת, זונטאג און יום-טוב 2 בייטאג — אויף אלע סעאנסען פולער ארקעסטער —

היינט און פאלגענדע טעג! וואס האט א גראנדיעזען ערפאלג! מיט געזאנג!

דער גרויסער פוילישער פילם-שלאגער! מיט געזאנג!

„האלקא" (HALKA)

St. Moniuszki — פון —

צו דעם דאזיגען בילד איז אנגאזשירט א גרויסער כאר. דער כאר און ארקעסטער געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון פראפ. זאוולא

קינא-טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און ווייטערע טעג!

גרויסער פראכטפולער פראגראם!

א.ג. „די אייזערנע סטאפע"

א בילד פון זעלנערישען לעבען אויפ'ן פראנט. אויסערגעוועהנל. העלדישקייט פון דעם הונד REX אין די הויפט-ראלען:

RALPH FORBES, MARCELINA DAY

אויסער'ן פראגראם:

„די פערבאטענע שעה'ן"

א דראמע פון קעניגליכען לעבען.—אין די הויפט-ראלען:

Ramon Novarro, Reneé Andoreé

אנהויב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג און יום-טוב — 12 א זייגער בייטאג. דער זאל איז גוט בעהייצט.

ס'ווערט געזוכט

א טאמבורירער

געזעלען ווי אויך איין לערן-יינגל באלד גע-צאהלט ביי מ. שווארץ פיעטריקאווער 79 רעכטס 2 איינגאנג, 3 שטאק.

איבערצוגעבען

1 שטוב מיט א קוך געאייגנעט אויף א ווערק-שטעל. — צו ערפאהרען פיעטריקאווער 33 אין 2-טען הויף, פארטער.

Zaginione zostały 1 weksel na zł. 45.— wystawca B. Tobias na zlec. H. Eisenstark pł. 28.2.31 i jeden protest na zł. 45 z wyst. B. Tobjas.
Powyższe weksle unieważnia się. Znalazca zechce takowe zwrócić za wynagrodzeniem do
I. GRYNBAUMA
Jerozolimska 9. 0442

געוועזענער מיליטער-בעאמטער

ב. מאז

№ 10 פיעטריקאווער

שרייבט ביטעס און גיט געוויסענהאפטע עצות אין אלע

מיליטער-ענינים.

קאנצעסיאנירטע צושניידער-קורסען

א. ראגאזשינסקי

לאדז, פיעטריקאווער 85, טעל. 212-34

דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט, אז מאנטאג דעם 27 ד. ח. 7 אין אווענד הויבט זיך אן

א מעבער-צושניידער-קורס

איינשרייבונגען נעמט אן די קאנצעלאריע פון 9 ביז 2 מיטאג און פון 4 ביז 8 אווענט.

טיכטיגע אינקאסענטען

געגען קויציע

קענען זיך מעלדען אין „לינת הצדק", אפאל-גינאגא 17 (פריהער 53) צווישען 8 און 9 אינדער

נייע מעלדונגען!

הויזבעזיצער! איך נעהם אן צו פיהרן הייזער אלס פערוואלטער

און אדמיניסטראטאר ווי אויך צו פיהרען מעלדונגען לויט די נייע פעראָרדנונג אויף מיינע אייגענע פעראנטווארטליכקייט. אויך קען איך ערלעדיגען פאר'ן הויז אלע אנדערע זאכען אין אלע אמטען.

ביטע זיך צו ווענדען צו מיר!

ג. גרינבוים קאנסטאנטינער 46

ליגקע אפיצינע, 1-טער שטאק.

ו. י. ז. א.

היינט, מיטוואך, 9 א זייגער אווענד ווערט אין לאקאל פון ו.י.ז.א. שענקיעוויטשא 26

ה' דיר. ס. ריגער

האלטען א רעפעראט א. ד. ט.:

„די פרוי און די יודישע קהלה"

איינגעלאדענע מיטגלידערינס און אריינגע-פיהרטע געסט — אומזיסט. 2489

יעדער איינציגער

האט זיך איבערצייגט, אז פאר מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען אד"ג צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטשא 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

שטאפערנס

ווערען געזוכט

בענעדיקטא 45

ביי פאקולא.

צו'ן איינגעפיהרטע

פרוכט- און דעלי-קאטעסען געשעפט

אויף פיעטריקאווער גאס פראנט, שטעלע אפריינע וואנערט איבערצוגעבען.

אדרעס אין אדמיניסטר.

Dr. Z. RAKOWSKI

פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

9 קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לאגיעוניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 2 — 3

אויף דער חתונה פון מאיר זינגער, איז געשפענדעט געווארען 20 זל.

10 זל לטובת „נותן לחם"

10 זל. לטובת „תומכי אורחים"

דאס געלד איז אפגעגעבען ביי

פנחס זינגער, אלעקסאנדריסקא 22

טוך- און קארט-לאגער

Sz. MAROKO

לאדז, באוואמיעסקא 2,

פראנט, 1-טער שטאק, טעל. 159-48

עמפפעהלט צום פריהלינגס- און זומער-סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען- און הערען-שטאפען.

השבת אבדה

ס'איז פערלוירען געווארן א מיליטער-בעשייניגונג אויפ'ן נאמען פון דוד בראנד, וואוינהאפט אין יעזוב. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען געבען בעלוינונג אפצוגעבען צו דוד בראנד, זגערזשער 1.

ס'איז פערלוירען

געווארען א וועקסעל אויף 32 זל. צאהלבאר ד. 15-טען יולי ד.י. אויסגעשטעלט גלאס שעפיאנין, ארודעס י.ח. שולץ דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאר אונגילטיג. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אפ-צוגעבען צו האמער וסכאדניע 49. 2486

Doktór KLINGER

ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע, הויט- און האר-קראנקהייטען

ANDRZEJA 2, tel. 132-28

נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אווענד און פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פיעטריקאווער 62"

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פאריט.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

ווענעבריז קליניק

כירורגישע

„SANATO"

אגראראווא 10, טעל. 213-57

1-טע און 2-טע קלאס

ערצטליכע אויפזיכט איבער דער מוטער און קינד

פרייזען פון געבורט

אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען

200 זל.

אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש

עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאנשאר

עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

אין ווישניאווא-גורא

א ווילע פון 14 צימערן ביים וואלד מיט ½ מארגע לאנד ארומגעצוימט, זעהר ביליג צו פערקויפען.

אינפ. פערמיטלונגס-ביורא אינוואלידן-פאריין

פילנאצנא 29.

Dr. med. N. ROZEN

צאהן-כירורג

קראנקהייטען פון ציהן, דיאגנאסע, גיטען א.א.וו. ציהן-רעגולירונג, רענטגען-דיאגנאסטיק.

אנדזשעיא 7, טעל. 216-57.

עמפפאנגס-שעהן, פון 3—7 נאכמ.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

4 צעגעלניאנא 4

(פריהער ציגעל-נאס 36) טעל. 216-90.

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, אלע ארט גאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען

נעמט אן פון 9 — 2 נאכמ. און פון 5 — 9 אווענד

פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-צימער.

DR. MED.

Haltrecht

ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה.,

נעמט אן פון 8 — 10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 6 ביז 8.30 אוו. זונטאג פון 9 ביז 1 בטאג.

פיעטריקאווער 10

נעמט אן אין לעטשניצע סאניטאס Śródmiejska 8

פון 2 ביז 3 נאכמ.

Dr. med.

W. Eychner

גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11

טעלעפאן 134—72

נעמט אן פון 2—3 נאכמ.

און פון 7½—9 אווענד.

אבראמאוויץ

ראבאדאוויץ,

אדוואלאניעס,

זעזנאניעס,

שרייבט אמבעסטען די יוריסטען-ביורא ביים יודישען אינוואלידן-פאריין

פילנאצנא 29, טעל 191-78

Dr. med. J. Lubicz

כירורג-ארטאפעד

Gdańska 28, tel. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצעדוריע פון זעמטליכע ארטאפעדישע שטארצען, ווי: ווקלעדקעס אויף פלאטפוסען, קיבעטליכע הענט און פוס, גארטעטען א. ז. וו.

נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכמיטאג.

Dr. med.

Łagunowski

Piotrkowska 70

i róg Traugutta

Tel. 181-83.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych

Leczenie światłem: promieniami Roentgena i lampą kwarcową.

Przyjmuje od 8[30] do 10[30] rano, od 1-ej do 2[30] pp., od 6 do 8[30] w., w niedzielę i święta od 10 do 1-ej. Dla pań oddzielna poczekalnia.

די שענסטע פאטאגראפישע אויפנאהמען

און סאלידע אויספיהרונג איז נאר אין דעם ערשטקל. קונסט-פאטאגראפישען אטעליער

„PARISIEN"

אינה: ה. סראקא, לאדז, פראנציסקאנער 30

עס ווערען אויסגעפערטיגט אלערליי ארבייטען, וואס אנבעלאנגט די פאטאגראפיע, צ. ב. רעפראדוקציעס פון מאלער-בילדער, מא-שינען-פלענער, ארכיטעקטור, פאבריקס-לאקאלען, אינערן- און אויסערן-אויפנאהמען, פערזאנס-בילדער, גרופען, בילער, באנקע-טען, ארטיסטישע קרייזען, אמאטארען-פארשטעלונגען א. א. וו. אלע אויפנאהמען ווערען אויסגעפיהרט דורך מיר פערזענליך. ספעציאליטעט פון פארטרעטען, ווי אויך א גרויסער אויסוואהל פון פערשידענע ראהמען, צו זעהר ביליגע פרייזען.

צופאהר מיט די טראמוואיען 1, 6, 14. מיט אכטונג

Zakład Fotograficzny

„PARISIEN"

wł. H. SROKA

Łódź, Franciszkańska 30.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס איז נאך פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס ... און איז קראנקען ...

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT Ortoped

von Lemberg Łódź, WÓLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

ראנקזאגונג.

Dr. M. Morgenroth, sędzia apelacyjny

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.